

ปาฐกถาบางเรื่องของท่านปรีดีฯ

จัดพิมพ์จำหน่ายโดย นายสุพจน์ ดำนตระกุล

คำขึ้นต้น

ความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เมื่อ “๑๔ ตุลาคม” ที่แล้วถึงแม้ว่าจะเป็นความเปลี่ยนแปลงแต่เพียง “ตัวบุคคล” เช่นเดียวกับที่เคยเปลี่ยนกันมาแล้วในอดีตนับแต่ภายหลัง “๒๔ มิถุนา ฯ” แต่ก็เป็นเงื่อนไขในการที่จะ “เปลี่ยนแปลง” และ “ต้อง” เปลี่ยนแปลงต่อไปข้างหน้า และจะเป็นการเปลี่ยนแปลงก้าวที่สำคัญที่สุดก้าวหนึ่ง

เพราะฉะนั้นความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเมื่อ “๑๔ ตุลาคม” จึงเป็นความเปลี่ยนแปลงที่เป็น “กุศล” และทุก ๆ คนที่เข้าร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อมอันเป็นผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้นับได้ว่าได้กระทำอันเป็น “มหากุศล” อันควรแก่การยกย่องสรรเสริญเป็นอย่างยิ่ง

การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ “พลังนำ” คือนักเรียนและนิสิตนักศึกษาเป็นพลังที่สำคัญที่สุดและ “เกรียงไกร” ที่สุดเมื่อ “พลังเจียบ” คือพลังของประชาชนจำนวนหมื่นจำนวนแสนได้เข้าร่วมสมทบและ “ผนึก” เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพลังนำจึงได้ก่อให้เกิด “คุณภาพ” ใหม่ขึ้นมาทันทีคือ “พลังมหาชน” อันเป็นพลังที่ไม่มีใครสามารถทำลายได้

ดังได้กล่าวแล้วว่าการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เป็นบาทก้าวที่สำคัญที่สุดก้าวหนึ่งเว้นแต่การเปลี่ยนแปลงเมื่อ ๒๔ มิถุนายนแล้ว ซึ่งจะต้องก้าวไปข้างหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาชนคือ “ความยุติธรรมของสังคม” ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้และเพื่อเป็นแนวทางในบาทก้าวต่อไปของมหาชนข้าพเจ้าจึงได้รวบรวมและจัดพิมพ์ “ปาฐกถาบางเรื่องของท่านปรีดี ฯ” อันเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความยุติธรรมของสังคมและประชาธิปไตย รวมถึงวิถีทางที่จะได้มาซึ่งประชาธิปไตยด้วย เสนอต่อท่านผู้ใคร่ในธรรมทั้งหลายได้พิจารณา

“ปาฐกถาบางเรื่องของท่านปรีดี ฯ” นี้ “คุณปราโมทย์ พึ่งสุนทร” ได้เคยจัดพิมพ์มาครั้งหนึ่งแล้วภายใต้หัวเรื่อง “จะมีทางได้ประชาธิปไตยโดยสันติวิธีหรือไม่”

และ “ปาฐกถาของนายปรีดี พนมยงค์ ในการชุมนุมสนทนา” ที่สามัคคีสมาคม (สมาคมนักเรียนไทย) ประเทศอังกฤษ

“ลัดดา” คอลัมน์นิสต์ แห่งหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ซึ่งมีโอกาสดำฟังปาฐกถาของท่านปรีดีที่แสดงในงานประชุมประจำปีของนักเรียนไทยในสหพันธรัฐเยอรมันเมื่อ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๑๖ แล้วได้กลับมาเขียนแสดงข้อคิดเห็นลงในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ฉบับวันอาทิตย์ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๑๖ ความว่า

“รองเท้าคู่เก่าได้รับใช้ ‘ลัดดา’ อีกครั้งหนึ่งในงานชุมนุมคนไทยประจำปีในเมืองบริเมน ดีใจเมื่อเห็นอดีตรัฐบุรุษ ปรีดี พนมยงค์ พววัย ๗๐ เศษบินจากปารีสไปร่วมงานตามคำเชิญ ได้ฟังท่านปราศรัยให้ทัศนะวิจารณ์ทางเศรษฐกิจสังคมไม่เกี่ยวกับการเมืองแล้วนึกถึงผู้ใหญ่อันเราหลายคนขึ้นมาในตอนนี้ อยากให้ใคร ๆ ไปฟังกันบ้างเพราะ ‘ลัดดา’ มีความเห็นเป็นส่วนตัวว่าท่านเป็นคนระดับโลก ไม่ใช่ระดับชาติเหมือน ‘รัฐ’ หัวหน้าขบวนการเสรีไทยสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒”

ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับทัศนะของ “ลัดดา” จึงได้ขออนุญาตจากคุณเปราโมทย์ ฟังสุนทร จัดพิมพ์ปาฐกถาของท่านปรีดี ฯ ออกเผยแพร่ให้มหาชนชาวไทยที่ไม่มีโอกาสจะได้ฟังปาฐกถาจากปากของท่านโดยตรงได้อ่านทัศนะของท่านด้วย ซึ่งคุณเปราโมทย์ ฯ ก็กรุณาอนุญาตให้จัดพิมพ์ได้ตามคำขอ ดังที่ปรากฏอยู่ในมือของท่าน ณ บัดนี้

ขอขอบคุณ

สุพจน์ ด้านตระกูล

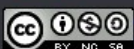

PRIDI-PHOONSUK
ปรีดี - พูนสุข พนมยงค์

www.pridi-phoonsuk.org

ChangeFusion

OPENBASE.in.th

เนื้อหาทั้งหมดใน OpenBase ถูกเผยแพร่ภายใต้สัญญาอนุญาต Creative Commons Attribution-NonCommercial-Share Alike 3.0 Unported License ท่านสามารถนำเนื้อหาทุกชิ้นไปใช้และเผยแพร่ต่อได้ โดยต้องอ้างอิงแหล่งที่มา ห้ามนำไปใช้เพื่อการค้า และต้องใช้สัญญาอนุญาตชนิดเดียวกันนี้เมื่อเผยแพร่งานที่ดัดแปลง เว้นแต่จะระบุเป็นอย่างอื่น

ปาฐกถาของนายปรีดี พนมยงค์
ในการชุมนุมสนทนาที่สามัคคีสมาคม (สมาคมนักเรียนไทย)
ประเทศอังกฤษ
เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๑๖

สวัสดี ท่านทั้งหลาย

ผมขอขอบคุณท่านสภานายก, ท่านกรรมการ, และท่านสมาชิกสามัคคีสมาคมที่เชิญผมและภรรยามางานประชุมประจำปีของสมาคมครั้งนี้ และขอขอบคุณทุกท่านที่ทำให้เกียรติมาฟังปาฐกถาและมาร่วมสนทนากับผมในวันนี้

ท่านสภานายกได้มีจดหมายแจ้งให้ผมทราบว่าสนทนากรรมการขอให้ผมแสดงปาฐกถาในหัวข้อว่า “อนาคตของประเทศไทยควรดำเนินไปในรูปใด” และท่านได้แจ้งเป็นวาทะของท่านด้วยว่า “สิ่งที่มีค่ามากและเป็นที่ต้องการคือการได้มีโอกาสซักถามท่าน (ซึ่งหมายถึงผม) ในปัญหาต่าง ๆ โดยไม่จำกัดหัวข้อ” ผมมีความยินดีที่จะสนองศรัทธาเท่าที่จะทำได้ แต่ก็จำต้องขอความเห็นใจไว้ล่วงหน้าว่าในบรรดาเรื่องที่ท่านจะซักถามผมนั้น อาจมีเรื่องที่ผมไม่รู้หรือเกินสติปัญญาของผม ผมก็ต้องขอผลัดคำตอบไว้ในโอกาสหน้าภายหลังที่ผมได้ค้นคว้าศึกษาเสียก่อน และก็อาจมีบางเรื่องที่ผมรู้แต่ผินผองเข้าลักษณะของคำพังเพยโบราณว่าเป็นเรื่องที่พูดไม่ออกบอกไม่ได้ ผมก็ต้องผลัดไปในโอกาสที่สถานการณ์อำนวยให้พูดออกบอกได้ ถ้าหากโอกาสนั้นยังไม่เกิดขึ้นในอายุขัยของผม แต่ประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติมิได้หยุดขงกกลางในอายุขัยของคนใดหรือเหล่าชนใดคือ ประวัติศาสตร์จะต้องดำเนินต่อไปในอนาคตโดยไม่มีสิ้นสุด ดังนั้นผมขอฝากไว้แก่ท่านและชนรุ่นหลังที่ต้องการสัจจะช่วยตอบให้ด้วย

เพื่อสงวนเวลาไว้สำหรับโอกาสซักถามปัญหา ผมจึงขอกล่าวพอสังเขปถึงความตามหัวข้อปาฐกถา ซึ่งอันที่จริงเป็นเรื่องกว้างขวางพิสดารมากเกี่ยวกับรูปแห่งระบบเศรษฐกิจ, ระบบการเมือง, และทักษะสังคม ท่านก็ย่อมเห็นได้ว่า ถ้าจะกล่าวให้ละเอียดถึงเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ต้องใช้เวลามาก

ในสังคมที่มนุษย์มีฐานะและวิถีดำรงชีพแตกต่างกันนั้น ความขัดแย้งย่อมมีขึ้นระหว่างจำพวกต่าง ๆ หรือชนชั้นวรรณะต่าง ๆ ของสังคมในปัญหาดังกล่าว ตามปกตินั้นคนจำนวนส่วนข้างน้อยของสังคมซึ่งเป็นผู้กุมอำนาจเศรษฐกิจ อำนาจการเมือง มีอิทธิพลทางทัศนะสังคมทำให้มีจิตใจเป็นไปตามอำนาจเศรษฐกิจการเมืองนั้น รวมทั้งบุคคลที่อาศัยหาประโยชน์จากผู้กุมอำนาจและมีอิทธิพลชนิดนี้ก็พอใจในระบบสังคมเท่าที่เป็นอยู่ ถ้าหากจะเปลี่ยนแปลงบ้างก็เพื่อให้ฐานะเศรษฐกิจการเมืองและอิทธิพลทางจิตใจนั้นมั่นคงและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ยกเว้นผู้ที่มองการณ์ไกลเห็นกฎแห่งความเป็นอนิจจังว่าระบบเพื่อประโยชน์ของชนจำนวนน้อยจะคงอยู่ชั่วกาลปาวสานไม่ได้ คืออนาคตจะต้องเป็นของราษฎรซึ่งเป็นพลเมืองส่วนข้างมาก ส่วนราษฎรซึ่งเป็นพลเมืองจำนวนส่วนข้างมากของสังคม คือผู้ไร้สมบัติ, ชาวนายากจน, ผู้มีทุนน้อย, รวมทั้งนายทุนที่รักชาติซึ่งมิได้คิดเอาแต่ประโยชน์ส่วนตัวหรือส่วนของวรรณะพวกตัวเป็นที่ตั้งแล้วก็ต้องการระบบสังคมใหม่ที่จะช่วยความเป็นอยู่ของพลเมืองส่วนข้างมากให้ดีขึ้น คือมีระบบการเมืองที่สอดคล้องสมานกับพลังการผลิตทางเศรษฐกิจของสังคมเพื่อให้การเบียดเบียนหมดไปหรือลดน้อยลงไปมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ในบรรดาพลเมืองส่วนข้างมากของสังคมนี้ที่แม้ตามสภาพหรือฐานะถูกเบียดเบียนจากคนจำนวนส่วนข้างน้อยแต่ยังไม่เกิดจิตสำนึกเช่นนั้นเพราะความเคยชินต่อการถูกเบียดเบียนมาช้านาน หรือเพราะตกอยู่ใต้อิทธิพลแห่งทัศนะสังคมที่ทำให้เกิดสภาพทางจิตพอใจในระบบเศรษฐกิจและการเมืองเท่าที่เป็นอยู่ อย่างไรก็ตามราษฎรที่เป็นพลเมืองส่วนข้างมากนั้นแม้จะยังไม่แสดงความต้องการให้ประจักษ์ชัดแจ้ง แต่ก็เป็นพลังเงียบที่พร้อมต่อต้านระบบที่ทำให้ความเป็นอยู่ของเขาคิดขึ้น

สังคมจะดำรงอยู่ได้ก็โดยมวลราษฎร ดังนั้นระบบของสังคมที่จะทำให้มวลราษฎรมีพลังผลักดันให้สังคมก้าวหน้าก็คือระบบประชาธิปไตย ซึ่งท่านย่อมได้ยินหรือบางท่านอาจเคยพูดหรือเคยเรียกร้องที่จะให้ประเทศไทยมีระบบประชาธิปไตย ท่านย่อมรู้ความหมายของคำนี้ และผมเคยกล่าวไว้แล้วในที่หลายแห่งคือหมายถึงระบบที่ประชาชนหรือมวลราษฎรมีอธิปไตยตามมูลศัพท์คือ “ประชา” สนธิกับ “อธิปไตย”

ผมได้กล่าวแล้วว่ารูปของสังคมใด ๆ นั้น ย่อมประกอบด้วยระบบเศรษฐกิจ, การเมือง, ทัศนะสังคม ดังนั้นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์จึงต้องประกอบด้วยประชาธิปไตยทาง

เศรษฐกิจ, ประชาธิปไตยทางการเมือง ทักษะสังคมที่เป็นประชาธิปไตยซึ่งเป็นหลักนำทางจิตใจ

การมีระบบประชาธิปไตยทางการเมืองเท่านั้น แม้จะเป็นประโยชน์แก่ราษฎรส่วนมากดีกว่าไม่มีระบบประชาธิปไตยทางการเมืองเลยก็จริงอยู่ แต่ถ้าไม่มีระบบประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจด้วยแล้วราษฎรส่วนมากก็ไม่มีโอกาสในทางปฏิบัติที่จะใช้สิทธิประชาธิปไตยได้ เพราะคนส่วนน้อยที่กุมอำนาจเศรษฐกิจอยู่ในมือย่อมมีโอกาสดีกว่าในการใช้สิทธิประชาธิปไตยทางการเมือง ขอให้ดูตัวอย่างการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรของหลายประเทศที่ไม่มีประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจนั้น พวกของผู้กุมอำนาจทางเศรษฐกิจสามารถทุ่มเทเงินมาใช้จ่ายได้รับเลือกตั้งเข้ามาอยู่ในรัฐสภายิ่งกว่าผู้มีความสามารถทางการเมืองแต่ไม่มีทุนมาลงในการเลือกตั้ง ในกรณีเช่นนี้อำนาจทางการเมืองก็ตกอยู่ในมือของผู้กุมอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถใช้อำนาจทางการเมืองของตนบันดาลให้เศรษฐกิจเป็นไปตามความประสงค์ของตนและพวกของตนที่เป็นคนจำนวนส่วนข้างน้อยของสังคม

สังคมของมนุษย์จะดำเนินไปสู่รูปใดนั้นก็โดยความเคลื่อนไหวของมนุษย์ในสังคมนั้น ๆ มนุษย์จะสามารถผลักดันให้สังคมก้าวหน้าไปสู่ระบบประชาธิปไตยทั้งในทางเศรษฐกิจและการเมืองได้นั้นก็จะต้องมีทักษะสังคมที่เป็นประชาธิปไตยยึดถือเป็นหลักนำในการดำเนินกิจกรรมทางสังคม ถ้าหากผู้ใดต้องการระบบประชาธิปไตยสมบูรณ์หรือแม้แต่ต้องการเพียงระบบประชาธิปไตยทางการเมือง แต่ยึดถือทักษะทางสังคมที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยเป็นหลักนำแล้วก็ย่อมดำเนินกิจกรรมไปตามแนวทางที่ไม่อาจเข้าสู่ระบบประชาธิปไตยตามความต้องการนั้นได้ อะไรคือทักษะประชาธิปไตยทางสังคมนั้นก็ก็เป็นปัญหาที่ต้องพิจารณาค้นคว้าทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ซึ่งย่อมพิสูจน์จากผลแห่งการดำเนินทักษะที่ยึดถือนั้น คือถ้าทักษะนั้นนำไปสู่การปฏิบัติที่บังเกิดผลให้สังคมมีระบบประชาธิปไตยสมบูรณ์หรือแม้แต่ระบบประชาธิปไตยทางการเมืองเป็นเบื้องต้นแล้ว ทักษะนั้นก็อยู่ในจำพวกประชาธิปไตย ถ้าไม่บังเกิดผลดังกล่าวก็สมควรวิเคราะห์พิจารณาว่าทักษะนั้นขัดต่อความเป็นประชาธิปไตยและเป็นทักษะที่สนับสนุนให้ระบบที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยดำรงคงอยู่ได้ทราบเท่าที่ทักษะนั้นยังมีอิทธิพลอยู่ในสังคม ผมจึงขอมอบให้ท่านทั้งหลายค่อย ๆ หาเวลาตรึกตรองแล้ววินิจฉัยเพื่อแสวงหาทักษะที่เป็นประชาธิปไตยทางสังคมเป็นหลักนำ

ส่วนระบบประชาธิปไตยทางการเมืองโดยเฉพาะนั้นเกี่ยวกับระบบอำนาจรัฐที่ราษฎรมีสติธิในการใช้อำนาจรัฐนั้นมากนักน้อยเพียงใด เรื่องนี้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญที่เป็นแม่บทและกฎหมายเลือกตั้งอีกทั้งกฎหมายเกี่ยวกับระบบบริหารและระบบตุลาการ ระบบประชาธิปไตยทางการเมืองที่เป็นรูปแบบประชาธิปไตยที่สุดคือระบบที่ราษฎรทั้งปวงในสังคมนั้นมีสิทธิออกเสียงบัญญัติกฎหมายได้โดยตรงไม่ใช่ผ่านทางผู้แทนราษฎร ระบบประชาธิปไตยชนิดนี้ย่อมทำได้ในประเทศเล็ก ๆ ที่มีพลเมืองไม่มาก อาทิ ในสมัยพุทธกาลมีรัฐหนึ่งชื่อว่า “สักกชนบท” ซึ่งสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสได้ทรงอธิบายไว้ในหนังสือพุทธประวัติว่าสักกชนบทนี้ปกครองโดย “สามัคคีธรรม” ไม่มีพระราชา การที่ราษฎรในรัฐนั้นใช้อำนาจอธิปไตยได้โดยตรงเพราะรัฐนั้นมีพลเมืองน้อย ในปัจจุบันนี้ก็ยังมียรัฐ หรือ canton เล็ก ๆ ในสมาพันธ์รัฐสวิสเซอร์แลนด์ เช่น Appenzell ซึ่งมีพลเมืองรวมทั้งเด็กผู้ใหญ่ประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน มีผู้บรรลุนิติภาวะที่มีสิทธิออกเสียงไม่ก็พันคน ผู้มีสิทธิออกเสียงของรัฐนั้นมาประชุมกันในท้องสนามเพื่อลงมติโดยตรงในร่างกฎหมายใด ๆ ได้ แต่ในประเทศที่มีพลเมืองหลายหมื่นหลายแสนหลายล้านคนก็เป็นการพ้นวิสัยที่จะนัดประชุมราษฎรทั้งปวงให้มาลงมติในร่างกฎหมายใด ๆ โดยตรงได้ ฉะนั้นจึงจำต้องมีระบบเลือกตั้งผู้แทนราษฎรให้มาใช้สิทธิแทนราษฎร ปัญหาระบบการเมืองประชาธิปไตยโดยผ่านทางผู้แทนราษฎรนี้มีใช้อยู่ที่ว่ารูปภายนอกมีรัฐสภาอันประกอบด้วยผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งจากราษฎร แต่ยังคงต้องพิจารณาถึงระบบการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรว่า ในทางปฏิบัติราษฎรได้มีโอกาสออกเสียงเสมอภาคกันและมีความสะดวกเพียงใด ท่านที่อยู่ในประเทศอังกฤษซึ่งถือว่าเป็นแม่แห่งระบบประชาธิปไตยทางรัฐสภานั้น ย่อมเห็นว่าระบบเลือกตั้งผู้แทนราษฎรของอังกฤษมีความเป็นประชาธิปไตยพอควร อาทิ เขาแบ่งเขตเลือกตั้งเขตหนึ่ง ๆ เพื่อเลือกตั้งผู้แทนราษฎรคนหนึ่งเท่านั้นและมีหน่วยลงคะแนนไว้มากพอที่ผู้มีสิทธิออกเสียงจะเดินมาลงคะแนนได้โดยไม่เสียเวลาอันจะทำให้เกิดเบื้อหน้ย แต่ในประเทศไทยภายหลังรัฐประหาร ๘ พ.ย. ๒๔๙๐ ซึ่งบางคราวได้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร แต่ใช้วิธีถือเอาเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งโดยมิได้แยกออกเป็นหลายเขตในจังหวัดที่มีพลเมืองมาก ส่วนจำนวนผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะพึงมีได้นั้นให้คำนวณตามจำนวนพลเมือง ๑๕๐,๐๐๐ คนต่อผู้แทนราษฎร ๑ คน ดังนั้นจังหวัดที่มีพลเมือง

น้อยกว่า ๑๕๐,๐๐๐ คน เช่นจังหวัดระนองก็มีผู้แทนราษฎรได้เพียงคนเดียว ส่วนจังหวัดที่มีพลเมืองมาก เช่นจังหวัดพระนครก็มีผู้แทนราษฎรได้ ๙ คน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑ ดังนั้นความไม่เสมอภาคหรือความไม่เป็นประชาธิปไตยจึงเกิดขึ้นระหว่างราษฎรไทยในจังหวัดต่าง ๆ เช่นราษฎรระนองมีสิทธิเลือกผู้แทนได้คนเดียว ส่วนราษฎรจังหวัดพระนครมีสิทธิเลือกผู้แทนได้ ๙ คน เหตุผลที่อ้างมีหลายอย่างที่ไม่ขึ้น แต่เราก็เห็นได้ว่าเมื่อราษฎรไม่มีความเสมอภาคกันเช่นนั้นแล้วก็จะเรียกว่าระบบประชาธิปไตยไม่ได้ นอกจากนี้ยังมีหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ห่างไกลกันจึงไม่สะดวกแก่การที่ราษฎรมาลงคะแนนได้ทั่วถึง เป็นเหตุให้ราษฎรที่มาลงคะแนนน้อยมากและเป็นเหตุให้ราษฎรไทยเป็นส่วนรวมถูกกล่าวหาเพื่อเป็นข้ออ้างว่ายังไม่พร้อมที่จะรับความเป็นประชาธิปไตย แต่อันที่จริงราษฎรไทยนิยมความเป็นประชาธิปไตยมาแต่โบราณกาลแล้ว อาทิในสมัยก่อนเมื่อสมภารวัดใดในชนบทว่างลงก็มีการประชุมพระในวัดและราษฎรในหมู่บ้านเลือกสมภาร ผู้ใหญ่บ้านว่างลงก็ประชุมราษฎรเลือกผู้ใหญ่บ้านซึ่งราษฎรส่วนมากก็มาประชุมกันโดยไม่ต้องเดินทางมาหน่วยเลือกตั้งที่ห่างไกล ดังนั้นระบบการเมืองที่จะเป็นประชาธิปไตยได้ก็จำเป็นต้องมีรัฐธรรมนูญ วิธีเลือกตั้งซึ่งให้ราษฎรมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรได้เสมอภาคกัน และมีความสะดวกในการออกเสียงได้ในทางปฏิบัติ อีกทั้งจะต้องมีระบบที่ฝ่ายบริหารจำต้องปฏิบัติเพื่อราษฎรอย่างแท้จริง และระบบที่ฝ่ายตุลาการจำต้องมีอิสระและดำรงไว้ซึ่งความเที่ยงธรรม ปัญหาอุปสรรคแห่งระบบประชาธิปไตยทางการเมืองนี้มีความพิสดารมาก ผมจึงขอให้ท่านทั้งหลายที่สนใจหาโอกาสศึกษากันต่อไป ผมขอฝากข้อสังเกตไว้อีกเล็กน้อยว่าท่านอาจได้ยินวาทะของบางคนว่า ระบบประชาธิปไตยในอนาคตของประเทศไทยนั้นจะต้องเป็นประชาธิปไตยอย่างไทย ๆ วาทะนี้ฟังดูแล้วน่าเลื่อมใสถ้าผู้กล่าวปรารภอย่างจริงใจให้ระบบการเมืองของไทยเหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่นที่กาลสมัยของมวลราษฎรไทย แต่ก็ควรพิจารณาว่าคำที่ว่าอย่างไทย ๆ นั้น ขออย่าให้เหมาะสมเพียงแต่เฉพาะคนไทยส่วนน้อยของสังคมเท่านั้น

บัดนี้ผมขอเข้าสู่ปัญหาระบบประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของสังคม

ระบบประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจนั้นไม่หมายถึงระบบที่มีบางคนกล่าวว่าใช้วิธีการ
 ทรัพย์สินเงินทองของทุกคนในสังคมแล้วเอามาแบ่งเฉลี่ยเท่า ๆ กัน ถ้าหากเป็นระบบตาม
 วิธีนี้ ระบบนั้นก็ไม่ใช่ประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจ เพราะมิใช่ระบบที่เป็นธรรม คือคน
 ที่ไม่ทำงานหรือทำงานอย่างเกียจคร้านก็จะได้ส่วนแบ่งเท่ากับคนที่ทำงานด้วยความอุตสาหะ
 และจะนำไปสู่ความเสื่อมโทรมทางเศรษฐกิจของสังคมระบบประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจหมายถึง
 ถึงราษฎรส่วนมากของสังคมต้องไม่ตกเป็นทาสของคนจำนวนส่วนข้างน้อยที่อาศัยอำนาจผูกขาด
 เศรษฐกิจของสังคม และราษฎรทั้งปวงจะต้องร่วมมือกันฉันทที่พี่น้องออกแรงกายหรือแรง
 สมรรถภาพความสามารถเพื่อผลิตสิ่งอุปโภคและบริโภคให้สมบูรณ์ ครั้นแล้วแต่ละคนก็จะได้
 รับผลด้วยความเป็นธรรมตามส่วนแรงงานทางกายหรือสมองที่ตนได้กระทำ ผู้ใดออกแรงงาน
 มากก็ได้มาก ผู้ใดออกแรงงานน้อยก็ได้น้อย

ในขณะที่ยาญไทยส่วนมากมีความอัศจรรย์ใจและเคลือบแคลงทางเศรษฐกิจอยู่ ประการ
 หนึ่งว่าในประเทศไทยได้มีผู้กล่าวมาขึ้นถึงการแก้ปัญหาเศรษฐกิจโดยวิธีสังคมนิยม เมื่อไม่นาน
 มาฉันได้อ่านข่าวหนังสือพิมพ์ว่าท่านผู้มีเกียรติจำนวนหนึ่งได้อภิปรายกันถึงความดีของระบบ
 สังคมนิยมข่าวหนังสือพิมพ์ว่า ท่านผู้อภิปรายสรุปว่าสังคมนิยมนั้นดี แต่ทำไม่ได้สำหรับ
 ประเทศไทยในฐานะนักประชาธิปไตยเราก็ต้องรับฟังความเห็นทุก ๆ ด้านคือรวมทั้งด้านที่ว่า
 ทำได้และทำไม่ได้ในประเทศไทย ครั้นแล้วจึงนำมาวินิจฉัยว่าระบบสังคมนิยมไม่มีทางทำได้
 เลยในประเทศไทย โดยปล่อยให้ชนส่วนน้อยในสังคมกุมอำนาจเศรษฐกิจของชาติไว้ต่อไป
 หรืออาจมีระบบสังคมนิยมใดสามารถทำได้ในประเทศไทยที่จะช่วยให้เกิดระบบประชาธิปไตย
 ทางเศรษฐกิจ

เมื่อประมาณ ๑ ปีเศษมาแล้ว ได้มีพระองค์เจ้าองค์หนึ่งเสด็จมาเยี่ยมผมที่ซานเมือง
 ปารีส ท่านมีความเห็นว่าสังคมนิยมเคยทำได้ในเมืองไทยเช่นพระมหากษัตริย์สมัยกรุงศรี-
 ออยุธยาได้จัดสำเภาไปค้าขายในต่างประเทศ เรื่องนี้มีความจริงตามที่พระองค์เจ้านั้นมีความเห็น
 เพราะในกฎหมายว่าด้วยศักดินาพลเรือนที่ตราขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยานั้น พระมหากษัตริย์ที่
 ทรงปรีชาสามารถได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่เรือสำเภาของพระองค์เป็นขุนนางดำรงฐานะ ศักดินา
 จำนวนก็ไร้ตามลำดับรวมทั้งตำแหน่งที่ท่านเรียกทับศัพท์จีน “จางไต้” คือคนทำครัวในเรือ
 สำเภาก็มีศักดินา แสดงว่าพนักงานการค้าหรือวิสาหกิจของรัฐภายใต้พระมหากษัตริย์นั้นเป็น
 พนักงานของสังคมนิยมชนิดหนึ่ง

ระบบสังคมนิยมนี้มีมากมายหลายชนิดซึ่งในวิชาว่าด้วยลัทธิเศรษฐกิจกล่าวไว้ว่ามีประมาณกว่า ๘๐ ชนิด ถ้าจะรวมเป็นประเภทใหญ่ ๆ คือประเภทปฐมกาลเมื่อครั้งมนุษยชาติอยู่ในระบบปฐมสหการ ซึ่งในสมัยนั้นยังไม่มีเอกชนผูกขาดที่ดินเป็นส่วนของตนประเภทสังคมนิยมคัดค้านที่เจ้าศักดินาคำเนินวิสาหกิจส่วนรวมเอามาเป็นของตน ประเภทสังคมนิยมของผู้มีทุนน้อย ประเภทสังคมนิยมของผู้มีทุนชนิดต่าง ๆ ประเภทสังคมนิยมของวาระไร้มบัติ สังคมนิยมเพื่อผืน สังคมนิยมวิทยาศาสตร์เป็นต้น ทิศนะสังคมนิยมแต่ละประเภทแต่ละสาขาลึกซึ้งย่อมมีความขัดแย้งระหว่างกัน บางครั้งถึงขนาดเขียนโต้แย้งกันรุนแรง ปัญหาที่ควรพิจารณาคือ ชนิดใดเป็นไปถูกต้องตามกฎหมายธรรมชาติอันเป็นกฎที่นำมาใช้แก่มนุษยชาติได้ แม้กระนั้นก็มีปัญหาเกี่ยวกับสภาพของแต่ละสังคมว่าจากสภาพที่กำลังเป็นอยู่นั้นจะเปลี่ยนระบบสังคมจากระบบเดิมเข้าสู่ระบบสังคมนิยมได้ทันทีทันใดหรือจะต้องดำเนินเป็นขั้น ๆ ไปเพื่อมิให้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจส่วนรวมของสังคม ผมขอให้ท่านใช้เวลาศึกษาค้นคว้าว่าระบบใดเป็นประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจเพื่อความไพบูลย์ของมวลราษฎรหรือประชาชน

ตามที่ผมเสนอวิธีใช้ความคิดในปัญหาระบบประชาธิปไตยต่าง ๆ แล้วนั้น เกี่ยวกับอนาคตของประเทศไทยที่ทุกชนชาติปัจจุบันนี้ ซึ่งรวมกันอยู่เป็นอาณาจักรไทยอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่ระหว่างนี้ได้มีปัญหาเกิดขึ้นซึ่งท่านทั้งหลายย่อมได้ยินได้ฟังจากข่าวของรัฐบาลไทยเองถึงเรื่องที่มีชนชาติส่วนน้อย อาทิ คนไทยเชื้อชาติมลายูในภาคใต้ที่มีขบวนการเคลื่อนไหวที่จะแยกตนออกจากประเทศไทย ข่าวนี้เราไม่ควรมองข้ามไปเสีย คือควรสนใจพิจารณารูปแบบของสังคมให้เหมาะสมที่สามารถรวมชนชาติส่วนน้อยต่าง ๆ เข้ารวมอยู่ในอาณาจักรไทยตลอดไป

ปัญหานี้ผมได้เคยส่งบทความมาให้ที่ชุมนุมชาวธรรมศาสตร์ในอังกฤษเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งชุมนุมนั้นได้นำลงพิมพ์ในวารสาร ๑๔ สิงหาคม ๒๕๑๕ ของชุมนุมนั้นแล้ว คือบทความว่าด้วย “ข้อสังเกตเกี่ยวกับเอกภาพของชาติกับประชาธิปไตย” ซึ่งหลายท่านคงได้อ่านแล้ว ถ้าท่านผู้ใดยังไม่ได้อ่าน แต่สนใจในปัญหาสำคัญนี้ก็ขอให้หาโอกาสอ่านด้วยจะได้ช่วยกันคิดปัญหานี้ด้วยความเป็นธรรม ใจความของบทความนั้นก็อยู่ที่ว่าการรักปิตุภูมิท้องถิ่น (Local Patriotism) ของชนชาติส่วนน้อยในประเทศต่าง ๆ นั้นยังไม่อาจหมดสิ้นไปได้ภายในเวลาสั้น ๆ แม้ในประเทศอังกฤษเองชนชาติไอร์แลนด์เหนือที่รวมอยู่ในสหราชอาณาจักร

จักรมาเป็นเวลากว่า ๘๐๐ ปี แล้วยังมีความกัณฐะที่จะแยกตนจากสหราชอาณาจักร ผมได้ยกตัวอย่างแคว้นเวลส์ตัวอย่างของนอร์เวย์ที่แยกตนจากสวีเดน เบลเยียมที่แยกตนจากเนเธอร์แลนด์ ประวัติศาสตร์ของอาณาจักรไทยซึ่งรวมชนชาติต่าง ๆ หลายชนชาติได้มากเป็นอาณาจักรใหญ่กว่าเมื่อครั้งสมัยอยุธยานั้นก็ประมาณเมื่อ ๒๐๐ ปีเป็นต้นมา เจ้าผู้ครองนครองค์สุดท้ายในภาคพายัพ ซึ่งเป็นประมุขของชนชาติส่วนน้อยนั้นก็เพิ่งหมดสิ้นไประหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ ราชธานีหรือสูลำพูนต่าง ๆ ก็ชนชาติส่วนน้อยเชื้อชาติมลายูในภาคใต้องค์สุดท้ายก็เพิ่งหมดสิ้นไปเมื่อปลายสงครามโลกครั้งที่ ๒ ภายหลังที่ชุมนุมชาวธรรมศาสตร์ในอังกฤษได้ตีพิมพ์บทความนั้นของผมแล้ว ผมได้อ่านบทความของ พ.ต.อ. กัมปนาท จินตวิโรจน์ ในวารสาร ต.ม.ธ.ก. วันที่ ๒ ฉบับที่ ๓ มีนาคม ๒๕๑๖ ได้ทราบความเพิ่มเติมเกี่ยวกับขบวนการแยกดินแดนของคนเชื้อชาติมลายูที่เป็นพวกนิยมเชื้อสายราชาหรือสูลำพูนเดิมของตน พวกนิยมสาธารณรัฐ พวกนิยมคอมมิวนิสต์ เมื่อไม่นานมานี้บรรณาธิการสังคมศาสตร์ปริทัศน์และสมาคมนักเรียนไทยในประเทศฝรั่งเศสได้ขออนุญาตนำบทความของผมไปลงพิมพ์ ผมหวังว่าท่านทั้งหลายจะให้ความสนใจต่อเอกภาพของชาติไทยและช่วยกันคิดที่จะมิให้เอกภาพของชาติต้องสลายไป โดยใช้เวลาศึกษาทบทวนว่า วิธีใช้อำนาจปราบปรามพวกคิดแยกดินแดนเพียงวิธีเดียวเท่านั้น มีตัวอย่างประเทศใดในปัจจุบันนี้บ้างที่รักษาเอกภาพของชาติไว้ได้อย่างราบรื่นและวิธีโบราณที่ให้ทุกชนชาติในสังคมถือพระศาสนาองค์เดียวกันนั้น เราได้เห็นแล้วว่าชนชาติต่าง ๆ ที่นับถือพระพุทธองค์เดียวกันก็ดี นับถือพระเยซูองค์เดียวกันก็ดี นับถือพระมหามะหมัดองค์เดียวกันก็ดีนั้นก็ไม่สามารถรวมกันเป็นเอกภาพได้ ดังนั้นจึงควรพิจารณาว่าถึงเวลาหรือยังที่จะไม่สายเกินไปในการใช้วิธีรักษาเอกภาพของชาติไทยจากรากฐานที่แท้จริงของสังคมโดยสถาปนาระบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง ทศนะสังคม อันเป็นรูปสังคมที่เหมาะสม เพื่อให้ทุกชนชาติเห็นว่าระบบนี้ นำความผาสุกในความเป็นอยู่แท้จริงของเขาได้ พวกเขาก็จะเต็มใจร่วมกับชนชาติไทยคงอยู่เป็นอาณาจักรอันเดียวกันตลอดไป

ผมขอจบปาฐกถาโดยสังเขปเพียงเท่านี้.

ข้อสังเกตเกี่ยวกับ

“เอกภาพของชาติกับประชาธิปไตย”

ตามที่คณะผู้จัดงานชุมนุมประจำปี ๒๕๑๕ ของชาวธรรมศาสตร์ในสหราชอาณาจักร ได้ขอให้ข้าพเจ้าเขียนบทความลงในหนังสือที่ระลึกนั้น ข้าพเจ้าจึงขอรวบรวมข้อสังเกตเกี่ยวกับเอกภาพของชาติกับประชาธิปไตย ซึ่งนักศึกษาในต่างประเทศบางคนได้เคยถามมา ข้าพเจ้าหวังว่าผู้อ่านที่อยู่ในสหราชอาณาจักรที่ทราบข่าวเป็นประจำเกี่ยวกับเรื่องนี้คงจะได้อ่านกันสังเกตต่อไป

๑. ปัจจุบันนี้มีข่าวเป็นประจำเกี่ยวกับการต่อสู้ระหว่างราษฎรฝ่ายถือศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกกับฝ่ายถือนิกายโปรเตสแตนต์ในไอร์แลนด์เหนือและในปี ค.ศ. ๑๙๖๘ ก็มีข่าวแพร่ไปเกือบทั่วโลก ถึงการที่ชาวเวลส์ส่วนหนึ่งพยายามต่อต้านการสถาปนาเจ้าฟ้าชาวลส์เป็นเจ้าแห่งเวลส์

ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าไอร์แลนด์เหนือซึ่งเคยร่วมกับไอร์แลนด์ใต้ (EIRE) ก่อนแยกตนเป็นเอกราชนั้น ได้รวมอยู่ในสหราชอาณาจักรซึ่งมีพระราชพิธีเป็นประมุขมาเป็นเวลาประมาณ ๘๐๐ ปีแล้วก็ยังมิบุคคลส่วนหนึ่งรักปิตุภูมิท้องถิ่น (Local Patriotism) มีความรักศาสนานิกายของตน โดยเฉพาะ แคว้นเวลส์ที่อยู่ภายใต้ราชบัลลังก์อังกฤษกว่า ๔๐๐ ปี ซึ่งมีมงกุฎราชกุมารแห่งราชวงศ์อังกฤษดำรงพระอิสริยยศเป็นเจ้าแห่งเวลส์ แต่ชาวเวลส์ส่วนหนึ่งก็ยังมีความรักปิตุภูมิท้องถิ่นของตนซึ่ง ไม่ยอมรับนับถือเจ้าแห่งเวลส์เป็นสัญลักษณ์แห่งเอกภาพของชาติ

คานาดาซึ่งเป็นชาติในเครือจักรภพอังกฤษ ได้ยอมรับนับถือพระราชพิธี (หรือพระราชินีนาถ) อังกฤษเป็นสัญลักษณ์แห่งเอกภาพของชาติซึ่งประกอบด้วยคนเชื้อชาติอังกฤษและฝรั่งเศส ภาษาฝรั่งเศสซึ่งเป็นภาษาของชนส่วนน้อยในคานาดาเป็นภาษาทางราชการเคียงคู่กันไปกับภาษาอังกฤษของชนส่วนข้างมาก เมื่อพระเจ้าจอร์จที่ ๖ และต่อมาพระนางเจ้าเอลิซาเบธที่ ๒ ได้เสด็จไปคานาดาทรงทำพิธีเปิตรัฐสภานั้น ทั้งสองพระองค์ทรงมีพระราชดำรัสเป็นภาษาฝรั่งเศส แม้กระนั้นก็มีข่าวแพร่ออกมาว่า บางครั้งพลเมืองเชื้อชาติฝรั่งเศสจำนวนไม่น้อยในคานาดาทำการแสดงกำลังคั่นวันที่จะแยกตนจากสหภาพ

ชาวนอร์เวย์ซึ่งมีภาษาในตระกูลแสกนดิเนเวียนเช่นเดียวกับสวีเดน จะมีพิศเพี้ยนกันบ้างก็ไม่มากนักเปรียบเหมือนภาษาไทยกับภาษาลาว นอร์เวย์เคยรวมเป็นชาติเดียวกับสวีเดนเมื่อก่อน ค.ศ. ๑๘๐๕ โดยมีพระราชพิธีแห่งราชวงศ์ Bernadotte เป็นสัญลักษณ์แห่งความสามัคคีของชาติ ชาวนอร์เวย์ก็นับถือพระราชพิธีแห่งราชวงศ์นี้เป็นอย่างมาก เมื่อครั้งที่ข้าพเจ้าศึกษาอยู่ในประเทศฝรั่งเศส (๑๙๒๐-๑๙๒๗) นั้นมีชาวนอร์เวย์ที่เคยอยู่ในขบวนการต่อสู้เพื่อแยกตนจากสวีเดนเมื่อ ค.ศ. ๑๘๐๕ เล่าว่า ขณะต่อสู้อยู่นั้นเขาได้ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีราชวงศ์ Bernadotte เพราะพวกเขานับถือราชวงศ์นี้ซึ่งเม็กซิกรียองค์แรกเป็นคนฝรั่งเศสพระนาม Jean Bernadotte เคยเป็นจอมพลของนโปเลียนที่ ๑ แต่ต่อมาพระเจ้าชาลส์ที่ ๑๓ แห่งสวีเดนได้ทรงรับเป็นราชโอรสบุญธรรมแล้ว ได้สืบสันตติวงศ์ เมื่อ ค.ศ. ๑๘๑๘ กษัตริย์ทุกพระองค์แห่งราชวงศ์นี้ได้ให้ความเป็นธรรมแก่พสกนิกรนอร์เวย์และสวีเดนเป็นอย่างดีที่สุด แต่รัฐบาลสวีเดนในสมัยนั้นไม่ปฏิบัติให้เป็นที่พักใจของชาวนอร์เวย์ พวกเขาจึงต่อสู้เพื่อปลีบทนออกมาตั้งเป็นชาติเอกราชต่างหาก และสภาผู้แทนของชาวนอร์เวย์ก็ได้มีมติอัญเชิญเจ้าแห่งราชวงศ์ Bernadotte องค์หนึ่งขึ้นครองราชสมบัติเป็นพระราชพิธีของนอร์เวย์ แต่เจ้าแห่งราชวงศ์นั้นได้ทรงปฏิเสธ ชาวนอร์เวย์จึงมีประชามติอัญเชิญเจ้าคาร์ลแห่งเดนมาร์กขึ้นครองราชในพระปรมาภิไธย “พระเจ้าฮากอนที่ ๗” ทั้งนี้แสดงว่าการที่นอร์เวย์แยกจากสวีเดนนั้นมิใช่เพราะไม่เคารพพระราชวงศ์ Bernadotte แต่เป็นเพราะรัฐบาลสวีเดนในสมัยนั้น ไม่ปฏิบัติให้เป็นที่พักใจของชาวนอร์เวย์ พระราชพิธีสวีเดนจึงไม่อาจทรงช่วยเอกภาพได้

เบลเยียมซึ่งประกอบไปด้วยพลเมืองเชื้อชาติเฟลมิช (พูดภาษาเฟลมิช คล้าย ๆ ภาษาดัชท์) ประมาณ ๕๕.๗ เปอร์เซนต์ของพลเมืองทั้งหมด เชื้อชาติवालูน (พูดภาษาฝรั่งเศส แต่มีคำเฉพาะบ้าง) ประมาณ ๓๒.๔ เปอร์เซนต์ของพลเมืองทั้งหมด เชื้อชาติเยอรมันประมาณ .๐๖ เปอร์เซนต์ของพลเมืองทั้งหมด พูดได้ทั้งภาษาเฟลมิชและภาษาฝรั่งเศสประมาณ ๑๑.๓ เปอร์เซนต์ของพลเมืองทั้งหมด เมื่อก่อน ค.ศ. ๑๘๓๐ เบลเยียมอยู่ในอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ซึ่งมีพระราชพิธีแห่งราชวงศ์ Orange - Nassau เป็นประมุขซึ่งได้ทรงให้ความเป็นธรรมแก่พสกนิกรทุกเชื้อชาติของพระองค์ แต่ใน ค.ศ. ๑๘๓๐ คน

เชื้อชาติต่าง ๆ ในเบลเยียมคงกล่าวข้างต้นก็ทำการอภิวัฒน์แยกตนออกจากเนเธอร์แลนด์แล้ว สมัชชาแห่งชาติมีมติเลือกเจ้าชายเลโอโปลด์แห่งราชวงศ์ Saxe – Cobourg (ราชวงศ์หนึ่งในประเทศเยอรมัน) ขึ้นเป็นพระราชอาธิบดีและมีเจ้าในราชวงศ์นี้สืบสันตติวงศ์ต่อมาจนทุกวันนี้ ส่วนเอกภาพของชาติในเบลเยียมระหว่างคนเชื้อชาติต่าง ๆ นั้นมีวิธีการหลายอย่างที่น่าศึกษา

การรักปิตุภูมิท้องถิ่นที่ได้หมดไปง่าย ๆ และยิ่งประกอบด้วยท้องถิ่นนั้นมีศาสนาต่างกันหรือศาสนาเดียวกันแต่กันยต่างกันกับพลเมืองส่วนข้างมากของชาติที่รวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้ว การรักปิตุภูมิท้องถิ่นก็ยิ่งลึกซึ้ง

๒. ขอให้เราพิจารณากลุ่มชนขนาดใหญ่ซึ่งมีสภาพในองค์การสหประชาชาติ ก็จะพบว่าแต่ละชาติประกอบขึ้นด้วยการรวมชนหลายเชื้อชาติเข้าเป็นชาติเดียวกัน บางเชื้อชาติที่เข้าร่วมอยู่เป็นเวลานานหลายสิบ หรือหลายร้อยศตวรรษแล้วก็หมดร่องรอยที่แสดงเชื้อชาติเฉพาะของตน บางเชื้อชาติที่เข้าร่วมอยู่ไม่นานก็ยังมีย่องรอยแห่งเชื้อชาติของตนอยู่มากบ้าง น้อยบ้างตามกาลละ เช่น สำเนียงพูดแปร่งจากชนส่วนข้างมาก และยังมีภาษาท้องถิ่นของตน เช่น ชาวแคว้นเวลส์ในสหราชอาณาจักร และในท้องถิ่นของประเทศไทยซึ่งคนสัญชาติไทยในท้องถิ่นนั้น ๆ พูดไทยไม่ได้ หรือบางคนพูดไทยได้ แต่แปร่งมากจนคนไทยภาคกลางเข้าใจยาก หรือเขียนหนังสือไทยพูดไทยได้แล้วพูดไทยกับข้าราชการหรือคนไทยในท้องถิ่นอื่น ส่วนภายในคนท้องถิ่นเดียวกันก็ชอบพูดภาษาท้องถิ่นหรือสำเนียงตามท้องถิ่นของตน อันแสดงถึงร่องรอยแห่งความแตกต่างในเชื้อชาติหรือเชื้อท้องถิ่นโดยเฉพาะ

ยิ่งกว่านั้น บางแคว้นบางเขตภายในชาติยังแสดงสัญลักษณ์ว่ามีเจ้าของตนโดยเฉพาะแม้เป็นเพียงในนาม เช่น จ้าวแห่งแคว้นเวลส์ดังกล่าวแล้ว และแม้คนเวลส์โดยทั่วไปจะพูดภาษาอังกฤษ ส่วนในประเทศไทยนั้น เจ้าผู้ครองนครและราชาแห่งรัฐต่าง ๆ ยังมีอยู่ภายหลังอภิวัฒน์ พ.ศ. ๒๔๗๕ เช่น เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ถึงแก่พิราลัยประมาณ ๖ ปีภายหลังอภิวัฒน์นั้น เจ้าผู้ครองลำพูนถึงแก่พิราลัยในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง พระยาพิพิธราชาแห่งยะหริ่งและพระยาภูผาราชแห่งระแงงสิ้นชีพราว ๆ ปลายสงครามโลกครั้งที่สอง หรือภายหลังนั้นไม่นาน พระเจ้ามหาพรหมสุรธาดาซึ่งทรงศักดิ์เป็นพระเจ้านานนั้นพิราลัยราว ๆ พ.ศ. ๒๔๗๔ ราชแห่งสายบุรีสิ้นชีพราว ๆ พ.ศ. ๒๔๗๓

ขอให้เรากันคว่ำถึงเหตุที่ชนเชื้อชาติต่าง ๆ - และกลุ่มชนที่มีลักษณะเป็นชาติเล็ก น้อยอยู่ก่อนแล้วเข้าร่วมกับชาติที่ใหญ่กว่าเป็นชาติเดียวกันนั้นเพราะเหตุใด แล้วจึงจะพิจารณา ปัญหาการรักษาเอกภาพของชาติไว้ให้ได้

ในตอนปลายระบบปฐมสหกรณ์นั้น ได้เริ่มมีระบบทาสโดยผู้ที่เป็นหัวหน้าของสังคม หนึ่งไปคร่ำเอาคนของอีกสังคมหนึ่งมาใช้งานอย่างสัตว์พาหนะ สังคมที่มีชัยมากก็มีทาสมาก เป็นกำลังใช้รบกับสังคมที่อ่อนแอกว่า สังคมนั้นก็ขยายใหญ่โตขึ้นทุกที ครั้นต่อมาเมื่อ สังคมทาสได้พัฒนาไปเป็นสังคมศักดินาหรือสังคมส่วยซึ่งหัวหน้าสังคมได้รับยกย่องเป็น เจ้าใหญ่มีอิทธิพลมากขึ้นทุกทีนั้น ก็ยิ่งถือว่าที่ดินและสรรพสิ่งทั้งหลายรวมทั้งคนและสัตว์เป็น ทรัพย์สินของตนดังปรากฏในกฎหมาย “ตราสามดวง” ซึ่งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาว่า “ที่ดิน ทุ่งหลายในแคว้นกรุงศรีอยุธยาเป็นของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยพระบรมเดชานุภาพ” ส่วนทาสนั้นถือว่าเป็นทรัพย์สินหนึ่งในจำพวกทรัพย์สินที่เรียกว่า “วิญญูณภทรัพย์สิน” การ รวมชาติเล็กน้อยเข้ากับชาติที่มีกำลังมากกว่านั้นเป็นไปโดยวิธีที่ชาติที่มีกำลังมากกว่า ทำการโจมตี ครอบงำมาเป็นวิธีสำคัญ รองลงไปใช้วิธีคุกคามให้ชาติที่เล็กกว่าเกรงขามยอมมาเป็นเมืองขึ้น ส่งส่วยหรือบรรณาการเป็นคราว ๆ ในยุโรปยังมีวิธีการเอาแคว้นที่อยู่ใต้อำนาจของชาติใหญ่ กว่านั้นเป็นสินเดิมหรือเป็นของขวัญให้แก่กบฏสาวสวาทที่สมรสกัน วิธีรวมชาติต่าง ๆ เข้าเป็น ชาติหนึ่งชาติเดียวกันเช่นวิธีระบอบศักดินานั้น ราษฎรของชาติที่ถูกรวมกับชาติใหญ่ไม่มี เสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วย ถือสุดแท้แต่หัวหน้าของตน

ดังนั้นใน ความรู้สึก ของราษฎรจึงยังมีการ รักปิตุภูมิท้องถิ่นอยู่มากบ้างน้อยบ้างตาม ความชำนาญแห่งการรวมเป็นเอกภาพเดียวกันกับชาติที่มีอำนาจเหนือ

๓. เมื่อกลุ่มต่าง ๆ ภายในชาติหนึ่ง ๆ ยังมีจิตสำนึกรักปิตุภูมิท้องถิ่นของแต่ละกลุ่ม ชนอยู่ซึ่งอาจเบาบางเพราะกาลล่วงเลยมาหลายสิบหลายร้อยศตวรรษ และอาจเหนียวแน่นถ้า การรวมกับชาติอื่นเพียงไม่กี่ชั่วคนและเหนียวแน่นยิ่งขึ้นถ้าท้องถิ่นนั้น ๆ มีภาษาพูดของตนโดยเฉพาะต่างกับภาษาของชนชาติส่วนข้างมาก และถ้ามีทั้งภาษาและศาสนาที่แตกต่างกับชน ส่วนข้างมากของชาติก็ยิ่งเหนียวแน่นมาก ซึ่งถ้าเราจะติดตามข่าวการต่อสู้ภายในชาติหนึ่ง ๆ ในโลกนี้ก็จะพบว่า มีหลายชาติที่ประสบปัญหาการรักษาความเป็นเอกภาพของชาติ

ในประเทศไทยเรานั้น ชาวสารทางราชการที่เปิดเผยแล้วซึ่งหนังสือพิมพ์บางฉบับ ได้นำลงเกี่ยวกับการต่อสู้ทางอาวุธในประเทศไทยนั้น ซึ่งมีทั้งฝ่ายที่ไม่ปรากฏว่าต้องการแยกดินแดนไทยและมีฝ่ายที่ต้องการแยกดินแดนไทยออกเป็นอีกรัฐหนึ่ง เช่นเมื่อประมาณไม่กี่เดือนมานี้ ทางราชการแถลงใจความว่ามีคนไทยเชื้อชาติมลายูเป็นลูกชายของทวนกูโมหะยิดดิน ที่สืบเชื้อสายจากราชแห่งปัตตานีได้เป็นหัวหน้าทำการต่อสู้เพื่อแยกดินแดนส่วนหนึ่งทางปากซ์ไค ตั้งขึ้นเป็นรัฐอิสระหรือรวมเป็นสหพันธรัฐกับรัฐต่าง ๆ แห่งมลายาตะวันออก ถ้าเราถอยหลังไปพิจารณาข่าวภายหลังรัฐประหารในประเทศไทย ในปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ก็เคยมีคดีที่รัฐบาลสมัยนั้น ได้จับกุมอดีตผู้แทนราษฎรชาวอิสานหลายคนมาฟ้องศาลฐานกบฏแยกดินแดน ศาลพิจารณาแล้วไม่มีมูลความจริงจึงตัดสินยกฟ้อง แต่ถ้าถอยหลังไปอ่านประวัติศาสตร์รัชกาลที่ ๓ ซึ่งเป็นเวลา ๑๕๐ ปีมานี้ก็จะทราบว่าเขาอนุแห่งเวียงจันทร์ซึ่งสืบสายจากพระราชบิดาแห่งกรุงศรีรัตนาคณहुตได้ทำการยึดดินแดนอิสานเพื่อเอาไปรวมกับดินแดนลาว ฟันอาณจักรศรีรัตนาคณहुตขึ้นมามีอีก

ในรัชกาลที่ ๕ ก็มีกรณี “สมบุญสืบ” ในภาคอิสาน กรณีเงี้ยวในภาคพายัพ กรณีราชาแห่งปัตตานีชื่ออับดุลกาเดซึ่งถูกย้ายไปกักตัวอยู่พิษณุโลก แต่เมื่อได้โปรดเกล้าให้กลับปัตตานีแล้วก็คิดแยกดินแดนอีก ในสมัยรัชกาลที่ ๖ จึงส่งทหารรักษาวังจากนครศรีธรรมราชไปปราบ แต่อับดุลกาเดหนีไปลี้ภัยในกลันตันแล้วต่อมาได้ตาย ณ ที่นั้น ส่วนทายาท ชื่อ ทวนกู โมหะยิดดินนั้น ภายหลังอภิวัง พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้เข้ามากรุงเทพฯ แสดงความจำนงขออยู่ร่วมในสยามต่อไปเพราะเห็นว่าสยามมีระบบรัฐธรรมนูญเป็นที่พอใจแล้ว แต่ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้เล็ดลอดเดินทางไปถึงอินเดียของอังกฤษ เสร็จไทยคนหนึ่งได้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า ที่กรุงเดลีมีชาวอังกฤษกลุ่มหนึ่งเลี้ยงเป็นเกียรติแก่ทวนกูผู้นี้ และดื่มให้พรว่า “Long Live the King of Pattani” ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อสยามได้กลับมาเป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์อีก ทวนกูผู้นี้ก็แสดงภักดีต่อสยาม แต่ภายหลังรัฐประหาร พ.ศ. ๒๔๙๐ เกิดกรณีที่ครูศาสนาอิสลามปัตตานีบางคนถูกตำรวจจับแล้วหายตัวไปโดยมีผู้รู้เห็นว่าถูกเอาตัวไปฝังทะเลตาย ทวนกูผู้นี้เลยไม่ยอมกลับมาเมืองไทยโดยตั้งถิ่นฐานถาวรอยู่ในกลันตัน

แม้ว่ารัฐบาลของทวนกู๊ปคูลราห์มันและอับคูลราชักแห่งมาเลเชียจะได้แถลงว่า ไม่ต้องการเอาดินแดนไทยที่มีชนเชื้อชาติมลายูเป็นส่วนมากไปรวมกับมาเลเชีย ซึ่งข้าพเจ้าก็เชื่อว่าท่านทั้งสองมีเจตนาบริสุทธิ์เช่นนั้น แต่มีข้อที่น่าสังเกตสำหรับทนายทแห่งอติตราชาบางคนที่ไปอาศัยอยู่ในรัฐตะวันออกแห่งมาเลเชีย บางคนอยู่อย่างสงบแต่บางคนเคลื่อนไหว โดยมิให้ผู้ให้ความเห็นว่าสุลต่านหรือราชาแห่งรัฐต่าง ๆ ที่เคยรวมอยู่กับไทยในอดีต เช่น เกดาห์ (ไทรบุรี) บลิส กลันตัน ตรังกานุ นั้นได้รับเลือกเป็นพระราชาธิบดีองค์ละ ๕ ปีมาแล้ว ตามระบบปกครองของสหพันธรัฐมาเลเชีย

สมัยที่วิทยุกรมประชาสัมพันธ์ไทยได้ตอบกับวิทยุพนมเปญอย่างรุนแรงเรื่องเขตแดนนั้น วิทยุพนมเปญเคยอ้างว่าเขมรปัจจุบันก็เป็นทนายทของขอมที่เขาเรียกตัวเองว่า “ขะแมร์” และอ้างว่ามีคนเขมรอยู่ในไทยบริเวณติดต่อกับกัมพูชาที่พูดได้แต่ภาษาเขมรหรือพูดภาษาเขมรและไทยประมาณ ๒ ล้าน ๕ แสนคน เขาได้เรียกร้องให้คนเชื้อชาติเขมรนับถือกษัตริย์เขมร

เรื่องต่าง ๆ ข้างบนนี้เราต้องสังเกตไว้เพื่อหาทางที่ถูกต้องป้องกันมิให้เรื่องขยายตัวไป เพื่อรักษาความเป็นเอกภาพของชาติไว้

๔. ขอให้เราศึกษาวิธีการต่าง ๆ ที่ประเทศต่าง ๆ รักษาเอกภาพไว้คือ

๔.๑ วิธีอังกฤษ สวีเดน เนเธอร์แลนด์ ดังที่ได้ยกเป็นอุทาหรณ์ในข้อ ๑ นั้นก็เห็นได้ว่ามิใช่ความผิดของพระราชาธิบดีที่รักษาความเป็นเอกภาพของชาติไว้ไม่ได้ แต่เป็นเพราะความรักปิตุภูมิท้องถิ่นอย่างแรงกล้าของกลุ่มชนในท้องถิ่นนั้นเอง และที่สำคัญคือรัฐบาลของชนส่วนข้างมากในชาตินั้น ๆ ไม่คำนึงให้เพียงพอถึงความรู้สึกรักปิตุภูมิท้องถิ่นของแต่ละกลุ่มชนว่ามีมากมายเหนียวแน่นขนาดไหน ผลจึงมักบังเกิดขึ้นตามธรรมชาติแห่งการรักปิตุภูมิท้องถิ่น

๔.๒ วิธีเผด็จการแบบนาซีหรือฟาสซิสต์หรือมิลิแทริสต์ซึ่งเป็นไปได้ชั่วคราว เช่นฮิตเลอร์ใช้กำลังรวมคนออสเตรียที่เป็นเชื้อชาติเยอรมันเข้ากับอาณาจักรเยอรมันครั้งที่ ๓ ก็ไม่ทำให้ชาวออสเตรียหมดความรักปิตุภูมิท้องถิ่นของตนไปได้ จึงได้คืนรันทลอคมาเพื่อตั้งเป็นชาติเอกเทศจากเยอรมัน มุสโสลินีใช้วิธีบังคับให้ชนในดินแดนที่โอนมาเป็นของตนภาย

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ อาทิส่วนหนึ่งของแคว้นตีโรล ซึ่งพลเมืองเป็นเชื้อชาติเยอรมันนั้น ต้องเรียนหนังสืออิตาเลียนและพูดภาษาอิตาเลียน ชาวตีโรลคนหนึ่งซึ่งเป็นเพื่อนข้าพเจ้าในมหาวิทยาลัยปารีสเล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่าเวลากลางวันชาวตีโรลต้องพูดภาษาอิตาเลียน แต่ตอนกลางคืนปิดประตูบ้านแล้วพูดภาษาเยอรมันภายในครอบครัวซึ่งทำให้เขาเบื่อกับงานสำราญใจยิ่งนัก พวกลัทธิทหารญี่ปุ่นเมื่อเอาดินแดนภาคอีสานของจีน (แมนจูเรีย) ตั้งเป็นรัฐแมนจูก็ระงับขึ้นโดยรวมหลายเชื้อชาติในเขตนั้นเช่นแมนจูและบางส่วนของมองโกล เกาหลี ฮั่น (จีน) ฯลฯ แล้วเอาอดีตจักรพรรดิจีน “ปู้ยี่” เป็นจักรพรรดิแห่งรัฐใหม่เพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งเอกภาพ แต่ก็ไม่สามารถทำลายจิตใจรักปิตุภูมิท้องถิ่นของชนชาติต่างๆ ในเขตนั้นได้ แม้แต่ชนชาติแมนจูเองก็ต่อต้านจักรพรรดิปู้ยี่ ดังปรากฏในคำวิจารณ์ตนเองของคนผู้นั้นแล้ว

๔.๓ วิธีสวิตเซอร์แลนด์ซึ่งพลเมืองประกอบด้วยชนชาติพูดภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน, อิตาลี, โดยแยกออกเป็นแขวง ๆ (Canton) ซึ่งแต่ละแขวงมีสิทธิปกครองตนเอง ใช้ภาษาของตนเองแล้วรวมกันเป็นสมาพันธรัฐ มีรัฐบาลกลางเดียวกัน ก็ไม่ปรากฏว่ามีชนชาติใดในสวิตเซอร์แลนด์คิดร่นปลีกตนออกมาตั้งเป็นชาติเอกเทศต่างหาก

๔.๔ วิธีประชาธิปไตยตามหลักที่ประธานาธิบดีลินคอล์นให้ไว้คือการปกครองโดย “รัฐบาลของราษฎร โดยราษฎร เพื่อราษฎร” ถ้าทำตามนี้ได้จริงเอกภาพของชาติก็เป็น “เอกภาพของราษฎร โดยราษฎร เพื่อราษฎร” เป็นความเต็มใจของราษฎรเองที่รักษาเอกภาพของชาติจึงเป็นการรักษาเอกภาพของชาติให้มั่นคงได้ วิธีประชาธิปไตยทั้งกล่าวนี้นำไปสู่รากฐานแห่งจิตสำนึกของมนุษย์ ที่จะให้มีความรู้สึกในการต้องการเอกภาพของชาติ แม้จะตั้งต้นจากโครงร่างเบื้องต้นของสังคมก่อน คือมีระบบการเมืองดังกล่าวมาแล้ว รัฐบาลแห่งระบบนี้นักดำเนินการแก้ไขสมมุติฐานของสังคมคือสภาพเศรษฐกิจให้ราษฎรทั่วหน้ามีความกินดีอยู่ดีทั่วกัน ราษฎรก็ย่อมเห็นคุณประโยชน์ที่ตนได้รับในการรักษาเอกภาพกับชนชาติต่าง ๆ ที่รวมกันเข้าเป็นชาติอันหนึ่งอันเดียวกัน

การรักษาเอกภาพของชาติโดยอาศัยทางจิตที่ปราศจากรากฐานทางเศรษฐกิจและการเมืองประชาธิปไตยของราษฎร ก็เท่ากับอาศัยการลอยไปลอยมาในอากาศซึ่งอาจหล่นลงหรือไป

สู้วากาคนอกพิภพ มนุษย์อยู่ได้ด้วยการมีปัจจัยดำรงชีพและมีระบบการเมืองประชาธิปไตยที่
 สิทธิมนุษยชน ผู้ที่อาศัยสภาพทางจิตโดยไม่กังวลถึงสภาพทางเศรษฐกิจก็เพราะเขาเองมีความ
 สมบูรณ์หรือมีพอกินพอใช้ทางเศรษฐกิจอยู่แล้วแต่คนส่วนมากที่ยังขาดปัจจัยดำรงชีพอยู่
 นั้นย่อมมีจิตในทางกันกว่าหาชีวิตปัจจัยในทางที่ขอบพร้อมด้วยสิทธิมนุษยชน พวกเขาจึงถือ
 สภาพทางจิตอย่างเดียวตามการโฆษณาไปได้เพียงชั่วคราว แต่เมื่อรอคอยผลแห่งวิธีนั้นชั่ว
 ภาครหนึ่งแล้วไม่เห็นผลว่าช่วยความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสิทธิมนุษยชนของเขาแล้ว
 เขาก็อาจไปถือสภาพทางจิตชนิดอื่นที่เขาเห็นว่าอาจช่วยความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสิทธิ
 มนุษยชนของเขาที่ดีกว่าก็เป็นได้ นักปราชญ์ผู้หนึ่งกล่าวว่าความผิดของคนเจ้าของภฤตาสน์
 ต่างกับคนที่อยู่กระห่อม

ปาฐกถาของนายปรีดี พนมยงค์

เรื่อง

“จะมีทางได้ประชาธิปไตยโดยวิธีสันติหรือไม่”

แสดงในงานประชุมประจำปีของนักเรียนไทย

ในสหพันธรัฐเยอรมัน ๓๐ ธ.ค. ๒๕๑๖

สวัสดิ์ท่านทั้งหลาย

ผมขอขอบคุณท่านนายกรรมการ ท่านกรรมการ และท่านสมาชิกสมาคมนักเรียนไทยในสหพันธรัฐเยอรมัน ที่ต้อนรับผมกับภรรยาในการเชิญมาร่วมงานประจำปีของสมาคม ขอขอบใจสมาคมนักเรียนไทยในฝรั่งเศสที่ได้มาร่วมต้อนรับด้วย และขอขอบใจทุกท่าน จากหลายประเทศที่สละเวลาฟังปาฐกถาและสนทนากับผมในวันนี้

ท่านนายกรรมการ ได้แจ้งมายังผมว่ากรรมการและสมาชิกมีความสนใจใคร่ที่จะให้ผมแสดงปาฐกถาในหัวข้อ “จะมีทางได้ประชาธิปไตยโดยวิธีสันติหรือไม่” เรื่องนี้สืบเนื่องมาจากเมื่อครั้งประชุมประจำปีของสมาคมปีกลายนี้ คณะกรรมการขอให้ผมแสดงปาฐกถาในหัวข้อว่า “การนำประชาธิปไตยแบบตะวันตกมาใช้แก่ประเทศกำลังพัฒนา” เมื่อจบปาฐกถาแล้วมีหลายท่านได้สนใจถามผมถึงวิธีการที่จะได้ประชาธิปไตย ผมได้สนองตอบเป็นใจความว่าราษฎรใช้วิธีสันติบ้างและไม่สันติบ้าง ทั้งนี้ผมอาศัยปรากฏการณ์ที่ประจักษ์ในประวัติศาสตร์ ซึ่งผมมิได้คิดขึ้นเอง แต่ทว่าเมื่อปีกลายนี้ผมไม่มีเวลาพอที่จะกล่าวถึงตัวอย่างในประวัติศาสตร์ได้ยืดยาว ฉะนั้นจึงขอยกยอมากล่าวภายใต้หัวข้อปาฐกถาวันนี้

ผมเห็นว่าการจะได้ประชาธิปไตยโดยวิธีสันติหรือไม่นั้น ในเบื้องต้นสมควรพิจารณาตัวอย่างอันเป็นข้อเท็จจริงที่ประจักษ์ในประวัติศาสตร์ นับตั้งแต่การได้มาซึ่งระบบประชาธิปไตยของมนุษยชาติเมื่อครั้งปฐมกาล ซึ่งต่อมาได้ถูกขังกักโดยระบบทาสและระบบศักดินาแล้วต่อมาจึงมีระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกขึ้น ผมจะหยุดปาฐกถาลงเพียงการ

ได้ประชาธิปไตยชนิดนี้ เพราะประชาธิปไตยยังมีอีกมากมายหลายชนิด อาทิประชาธิปไตยแบบในค่ายสังคมนิยม, ประชาธิปไตยเพียงด้านการเมือง, ประชาธิปไตยสมบูรณ์ทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ และทัศนะประชาธิปไตยสมบูรณ์เป็นหลัคนำ ถ้าหากจะกล่าวให้ครบถ้วนถึงวิธีได้ประชาธิปไตยเหล่านี้ก็จะต้องใช้เวลานานมาก

บัดนี้ ผมขอเริ่มวิธีได้ประชาธิปไตยของมนุษยชาติในสมัยปฐมกาล คือเมื่อมีมนุษยชาติขึ้นในโลกนี้เป็นเวลาหลายแสนปีมาแล้วนั้น มนุษยชาติมีความสัมพันธ์กันอยู่ตามระบบประชาธิปไตยปฐมกาล คือสมาชิกในสังคมต่างร่วมมือกันฉันท์พี่น้องในการแสวงหาอาหารและผลิตสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพ ไม่มีผู้ไถ่ทวงกันที่กินและเครื่องมือการผลิตไว้เป็นของตนโดยเฉพาะ คือไม่มีนายทุน ไม่มีกรรมกรหรือผู้ไร้สมบัติ ไม่มีความต่างกันระหว่างคนมั่งมีกับคนจน ยุคดั้งเดิมเริ่มแรกนั้นมนุษยสังคมปกครองโดยแม่ซึ่งเป็นหญิง สังคมชนิดนี้คือ “**มาตุสังคม**” (Matriachal Society) ต่อมามีความจำเป็นต้องอาศัยผู้ที่มีกำลังกายแข็งแรง จึงได้เปลี่ยนหัวหน้าสังคมจากหญิงมาเป็นชาย สังคมชนิดนี้คือ “**ปิตุสังคม**” (Patriachal Society) (หญิงทั้งหลายควรจะภูมิใจว่าในยุคเริ่มแรกแห่งมนุษยชาตินั้นหญิงเป็นผู้นำสังคมก่อนชาย ในภาษาไทยก็ยังมีร่องรอยนี้อยู่เช่นหัวหน้ากองทัพนั่นเราเรียกว่า “**แม่ทัพ**” ไม่ใช่ “**พ่อทัพ**” คำว่า “**หัวหน้ากอง**” นั้นในสมัยก่อนเคยเรียกกันว่า “**แม่กอง**” แล้วต่อมาก็เรียกว่า “**นายกอง**” บ้าง “**หัวหน้ากอง**” บ้าง)

หัวหน้าสังคมในยุคปฐมกาลนั้นจะเป็นหญิงหรือชายก็ตาม หัวหน้าสังคมก็ปกครองสมาชิกในสังคมอย่างแม่พ่อปกครองลูก ระบบสังคมในยุคนี้จึงมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยปฐมกาล ซึ่งเหมาะสมแก่สภาพเครื่องมือในการแสวงหาและผลิตวัตถุดิบเป็นของกินของใช้ในการดำรงชีพ คือเครื่องมือหินและโลหะอย่างหยาบ

มนุษยชาติได้ประชาธิปไตยปฐมกาลโดยวิธีสันติคือวิธี “**Evolution**” ซึ่งผมเรียกเป็นภาษาไทยว่า “**วิวัฒน์**” ซึ่งต้องใช้เวลาหลายล้านปี ถ้ากะเนเพียงเวลาที่ “**Anthropoid ape**” หรือที่ผมเรียกเป็นภาษาไทยว่า “**กระป๋**” อันเป็นสัตว์ที่มีอวัยวะพัฒนาสูงกว่าลิงทั้งหลายนั้นก็ต้องใช้เวลาหลายแสนปีที่อวัยวะของกระป๋เปลี่ยนแปลงทีละชนิด ๆ จึงมีอวัยวะครบถ้วนเป็นมนุษยชาติ การวิวัฒน์อวัยวะของกระป๋นั้นเนื่องจากความอดสาหัสของกระป๋ที่พยายามหาอาหาร

เพื่อดำรงชีพให้มาก และดีขึ้นกว่าสิ่งและสัตว์ทั้งหลายอื่น ในการนั้นกระบี่ก็ต้องออกแรงงานทางกาย และพยายามใช้มือของตนให้มีสมรรถภาพยิ่งขึ้น อวัยวะรวมทั้งมือของกระบี่ก็ค่อย ๆ วิวัฒนาการขึ้น ๆ ในระหว่างเวลาหลายแสนปี จึงสามารถเอามือมาทำเป็นเครื่องมือในการผลิตวัตถุสิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีพได้กระบี่จึงหมดสภาพเป็นสัตว์เดรัจฉานคือวิวัฒนาการเป็นมนุษยชาติ ความต่างกันในด้านพื้นฐานคือสัตว์ชาติแม้จะพัฒนาสูงสุดเป็นกระบี่แต่ก็ยังไม่สามารถทำเครื่องมือผลิตได้ ส่วนมนุษยชาติสามารถทำและใช้เครื่องมือการผลิตได้ หรือจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่ามนุษยชาติ คือสัตว์ที่สามารถทำเครื่องมือการผลิตได้ จากรากฐานนั้นความคิดของมนุษยชาติก็เกิดขึ้นและพัฒนาไปตามลำดับว่า มนุษยชาติจะควรสัมพันธ์กันอยู่ในสังคมโดยวิธีใดจึงจะสอดคล้องกับพลังการผลิตคือเครื่องมือกับคนที่สามารถทำและใช้เครื่องมือนั้นเพื่อสังคมจะได้ผลผลิตมากและดีที่สุดตามสภาพของพลังการผลิตนั้น ความคิดดังกล่าวนี้จึงเป็นทัศนะสังคมที่เป็นหลักนำในการดำเนินชีวิตทางสังคมซึ่งก็วิวัฒนาการไปตามการวิวัฒนาการของพลังการผลิตในยุคต่อ ๆ มา

ต่อมามนุษย์ได้พัฒนาเครื่องมือหินและโลหะให้ประณีตขึ้น สามารถใช้เครื่องมือนี้ทำการเพาะปลูก สามารถจับสัตว์เช่นวัวควายมาทำเป็นพาหนะและเป็นแรงในการเพาะปลูกและลากจูง มนุษย์จึงทำการผลิตปัจจัยในการดำรงชีพได้มากขึ้น หัวหน้าสังคมซึ่งเป็นผู้มีอำนาจก็ใช้อำนาจหวงกันที่ดินในบริเวณที่สังคมของตนตั้งอยู่นั้นเป็นของ ๆ ตนโดยเฉพาะส่วนสมาชิกในสังคมก็ถูกถือว่าเป็นทรัพย์สินของหัวหน้าสังคม ซึ่งมีอำนาจใช้คนในสังคมให้ทำงานอย่างสัตว์พาหนะ ในสมัยนั้นสังคมน้อย ๆ ที่กระจายกันอยู่นั้นมีการต่อสู้ทางอาวุธเพื่อล่ามนุษย์ต่างสังคมเอามาใช้งานอย่างสัตว์พาหนะ ดังนั้นสังคมประชาธิปไตยแบบปฐมกาลจึงเปลี่ยนเป็นสังคมทาส เราจะเห็นได้ว่ามนุษยชาติในยุคนี้ได้ระบบทาสโดยวิธีที่ผู้มีเครื่องมือการผลิตใช้กำลังอาวุธบังคับ จึงไม่ใช่วิธีสันติ แต่หัวหน้าสังคมซึ่งมีอำนาจใช้กำลังอาวุธนั้นเสียเอง การกระทำของเขาแม้ผิดกฎอันเป็นจริยธรรมของมนุษยชาติแต่ไม่ผิดกฎหมาย

มนุษย์ได้ปรับปรุงเครื่องมือการผลิตให้มีสมรรถภาพยิ่งขึ้น ครั้นแล้วก็มีเครื่องมือหัตถกรรมสามารถผลิตสิ่งของได้หลายอย่างหลายชนิดอีกทั้งได้ขยายการเพาะปลูกในที่ดินกว้างขวางยิ่งขึ้น การที่จะใช้ทาสอยู่แต่ในครัวเรือนก็ไม่อาจที่จะทำการผลิตในที่ดินกว้างใหญ่ของหัวหน้าสังคมได้ผล ฉะนั้น หัวหน้าสังคมซึ่งถือว่าเป็นเจ้าของที่ดินในสังคมจึงต้องผ่อนผัน

โดยวิธีสันติเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ของตนเอง ให้ทาสมีเสรีภาพยิ่งขึ้น โดยให้ทาสบางส่วนอยู่ประจำเป็นเอกเทศในที่นา ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านของนายทาส ทาสส่วนนี้มีลักษณะเปลี่ยนจากเดิมคือเป็นข้าไพร่ที่ทำการเพาะปลูกในที่ดินโดยตนเองต้องส่งผลผลิตส่วนใหญ่เป็นบรรณาการให้แก่หัวหน้าสังคม หรือคำโบราณของไทยว่า “ส่งส่วย” ซึ่งต่อ ๆ มาได้เปลี่ยนเป็นการส่งเงินแทนผลผลิตให้แก่หัวหน้าสังคม ซึ่งถือว่าเป็นเจ้าของที่ดินทั่วทั้งหลายในเขตแคว้นนั้น ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในสังคมจึงเปลี่ยนมาเป็นระบบที่เรียกเป็นภาษาเยอรมัน “Feudalsystem” ภาษาฝรั่งเศสว่า “Système féodal” อังกฤษ Feudal System” ซึ่งมีผู้แปลเป็นภาษาไทยว่า “ระบบศักดินา” คือฝ่ายหนึ่งเป็นเจ้าศักดินาซึ่งมีอันตบลดหลั่นกันตามขนาดและความสำคัญของเขตแคว้น เช่นในดินแดนเยอรมันมี Freiherr, Graf, Prinz, Furst, Herzog ซึ่งบางเขตแคว้นเป็นเจ้ารัฐเอกราชส่วนบางเขตแคว้นก็ขึ้นต่อ Konig และ Kaiser ที่เป็นยอดสูงสุดของเจ้าศักดินา ในดินแดนฝรั่งเศสมี Baron, Vicomte, Marquis, Duc, Prince, Roi, Empereur ในดินแดนอังกฤษมี Baron, Viscount, Earl, Marquess, Duc, Prince, King, (ครั้งหนึ่ง Queen และ King อังกฤษเป็น Empress และ Emperor ของ India ด้วย) ในดินแดนอินเดียได้แก่ ราชา, มหาราชา, ฯลฯ

ส่วนราษฎรในสังคมศักดินานั้นมีฐานะเป็น “Serf” หรือ “บ้้าศักดินา” ตรงกับภาษาไทยว่า “ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน”

เครื่องมือหัตถกรรมก็ได้พัฒนาต่อ ๆ มา ครั้นแล้วในปลายศตวรรษที่ ๑๘ ได้มีผู้คิดทำเครื่องมือจักรกลที่ใช้กำลังไอน้ำแทนแรงงานสัตว์พาหนะ และแทนเครื่องมือหัตถกรรม ซึ่งนับว่าเป็นการเริ่มต้นแห่ง “Industrial revolution” หรือ “การปฏิวัติอุตสาหกรรม” ความจำเป็นจึงเกิดขึ้นว่าคนที่จะใช้เครื่องจักรกลสมัยใหม่นั้นได้จำเป็นต้องเป็นคนที่มีความรู้ในทางวิศวกรรมพอสมควร ถ้าหากใช้ข้าไพร่ศักดินาที่รู้แต่การใช้เครื่องมือหัตถกรรมอย่างเก่าแล้ว เครื่องจักรกลสมัยใหม่นั้นก็พังทลายหรือดำเนินไปอย่างไม่ได้ผล และเมื่อต้องใช้คนงานที่มีความรู้ทางวิศวกรรมแล้วก็จะใช้กันอย่างคล่องเหมือนใช้ข้าไพร่ศักดินาไม่ได้ คือจำเป็นต้องให้คนงานสมัยใหม่มีเสรีภาพหลุดพ้นจากการเป็นข้าไพร่ศักดินา จึงจะมีกำลังใจในการใช้เครื่องจักรกลสมัยใหม่นั้นให้มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดที่ผลในการผลิต ดังนั้นนายทุนสมัยใหม่หรือ

เจ้าสมบัติผู้เป็นเจ้าของเครื่องมือจักรกลสมัยใหม่รวมทั้งผู้ก้าวหน้าสมัยนั้นจึงได้ร่วมกันเรียกร้องที่จะให้เจ้าศักดินาในยุโรปตะวันตกเปลี่ยนระบบศักดินาเดิมมาเป็นระบบที่ให้คนงานและพลเมืองมีเสรีภาพ มีความเสมอภาค มีความเป็นภราดรภาพยิ่งขึ้น เพราะถ้าขึ้นใช้วิธีใช้ซ้ำไปเรื่อยแต่วิธีการผลิตโดยเครื่องจักรกลสมัยใหม่แล้ว การผลิตเพื่อความต้องการชีวปัจจัยของพลเมืองก็จะไม่ได้ผลและจะนำไปสู่ความอหังการขาดแคลน ระบบที่จะต้องเปลี่ยนใหม่นั้นคือระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตก

ปัญหามีว่าคนตะวันตกได้ประชาธิปไตยโดยวิธีสันติหรือไม่ ในระยะแรก ๆ คนตะวันตกเรียกร้องทางสันติ ส่วนเจ้าศักดินาได้มีปฏิกิริยาต่อคำเรียกร้องนั้นต่าง ๆ กัน

ในประเทศแห่งคนเชื้อสายแองโกล-แซกซอน คือในดินแดนอังกฤษและอเมริกาเหนือ นั้น พวกศักดินาในดินแดนอังกฤษที่เคยถูกราชฎาภายในประเทศของตนเองต่อสู้เพื่อเสรีภาพมาแล้วหลายครั้งจึงได้คิดว่าถ้าขึ้นก็จริงไม่ผ่อนผันให้ราชฎาภายในประเทศของตนได้ ระบบประชาธิปไตยโดยสันติแล้ว ความขัดแย้งก็จะเกิดขึ้นอย่างรุนแรงกับพลังใหม่สมัยนั้นที่กำลังก้าวหน้า ดังนั้นเพื่อประโยชน์แห่งสมบัติและฐานะของตนเองที่จะคงอยู่ต่อไปจึงได้ผ่อนผันให้ราชฎาในประเทศอังกฤษมีระบบประชาธิปไตย และอาศัยระบบนั้นพัฒนาสมบัติศักดินาให้เป็นทุนสมัยใหม่ร่วมกับนายทุนสมัยใหม่

ส่วนคน อังกฤษ และคนผิวขาวจำนวนหนึ่งที่อยู่ในดินแดนอเมริกาเหนือส่วนใหญ่ นั้น พวกศักดินาอังกฤษไม่ยอมให้ระบบประชาธิปไตยก็ยิ่งก็จริงปกครองอย่างอาณานิคม แม้คนผิวขาวในอาณานิคมนั้นจะพยายามเรียกร้องประชาธิปไตยโดยสันติแต่พวกศักดินาอังกฤษก็ไม่ยอม คนผิวขาวอเมริกันภายใต้การนำของยอร์ชวอชิงตันจึงจำต้องใช้วิธีต่อสู้ทางอาวุธเป็นสงครามภายในจนได้ชัยชนะแล้วเป็นสหรัฐเอกราชสถาปนาระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกขึ้น สหรัฐอเมริกาก็ได้ดำเนินตามหลักการประชาธิปไตยตามแนวทางข้อสุดท้ายต่ออุดมคติของวอชิงตันมาเป็นเวลากว่า ๑๐๐ ปี ครั้นแล้วภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ก็ได้เปลี่ยนออกห่างจากอุดมคติเดิมยิ่งขึ้นแล้ว ก็มีผู้ยกย่องว่าเป็นหัวหน้าค่ายเสรีประชาธิปไตย แต่เราก็เห็นได้ว่าหัวหน้าค่ายเสรีประชาธิปไตยทุกวันนี้กลายเป็นผู้สนับสนุนหลายประเทศที่ยังคงมีระบบศักดินาและระบบเผด็จการให้ดำรงคงอยู่ โดยทุ่มเทวัสดุเงินทองจำนวนหลายแสนล้านดอลลาร์และชีวิตคนอเมริกันหลายล้านคน

ประเทศฝรั่งเศสในปลายศตวรรษที่ ๑๘ สมัยเมื่อมีเครื่องจักรกลไอน้ำใช้แพร่หลาย เป็นเครื่องมือการผลิตสมัยใหม่แล้ว แม้นายทุนหรือเจ้าสมบัติผู้เป็นเจ้าของวิสาหกิจสมัยใหม่ รวมทั้งผู้ก้าวหน้าสมัยนั้นเรียกร้องโดยสันติให้เจ้าศักดินาเปลี่ยนระบบศักดินามาเป็นระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตก แต่พวกเจ้าศักดินาก็ดื้อรั้นรักษาระบบเดิมของตนไว้ซึ่งเป็นการขัดแย้งกับความสัมพันธใหม่ในวิธีผลิตด้วยเครื่องจักรสมัยใหม่ วิกฤตการณ์ในทางเศรษฐกิจจึงเกิดขึ้น ผู้คนออกอยากรักมากถึงกับพากันเดินขบวนไปยังพระราชวังแวร์ซาย ครั้นแล้วก็ได้ทำลายคุกบาสต์ยิลล์ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๗๘๙ อันเป็นสัญลักษณ์เริ่มต้นแห่งการปฏิวัติใหญ่ฝรั่งเศสในปีนั้นแล้วสถาปนาระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกขึ้น ต่อมาในฝรั่งเศสได้มีการต่อสู้ระหว่างพวกนิยมระบบเก่ากับระบบใหม่หลายครั้ง แต่ระบบประชาธิปไตยตะวันตกก็มีพื้นฐานอยู่ การพัฒนาในทางอุตสาหกรรมและการผลิตของฝรั่งเศสเมื่อก่อนการปฏิวัติในดินแดนเยอรมัน ค.ศ. ๑๘๔๘ นั้น ได้ก้าวหน้ามากกว่าในดินแดนเยอรมัน

ส่วนรัฐต่าง ๆ ในดินแดนเยอรมันก่อน ค.ศ. ๑๘๔๘ นั้น แม้จะได้มีเครื่องจักรกลไอน้ำเพื่อใช้ในการผลิตและดินแดนเยอรมันอันอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ และนายทุนเยอรมันสมัยใหม่ครั้งนั้นรวมทั้งผู้ก้าวหน้าได้เรียกร้องโดยสันติให้เจ้าศักดินาในเขตแคว้นใหญ่น้อยเปลี่ยนระบบศักดินามาเป็นระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตก แต่พวกเจ้าศักดินาเยอรมันก็ดื้อรั้นอยู่อีก ความอึดคักขาดแคลนมีอยู่ทั่วไป คนเยอรมันจำนวนไม่น้อยต้องอพยพไปเป็นกรรมกรทำงานในประเทศตะวันตกที่มีระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกแล้ว อาทิ ในอังกฤษ, ฝรั่งเศส, เบลเยียม แล้วก่อหวอดเป็นสันนิบาตกรรมกรเยอรมันขึ้น สมัยนั้นผู้ใดคัดค้านระบบปกครองก็ถูกพวกศักดินาตั้งชื่อให้ว่าเป็น “คอมมิวนิสต์” เช่น เฟรดเคอริก เองเกลส์ลูกเศรษฐีเจ้าของอุตสาหกรรมทอผ้าขนาดใหญ่ ชาวเมืองบาร์เมน “BARMEN” (ปัจจุบันรวมอยู่ใน “WUPPERTAL”) ได้เขียนจดหมายใน ค.ศ. ๑๘๔๔-๑๘๔๕ ถึงมาร์กซ์ ขณะที่ทั้งสองยังไม่เป็นคอมมิวนิสต์ว่า สารวัตรตำรวจ, นักดนตรี, นักวาดภาพการ์ตูน, ขุนนาง, ผู้ให้กู้เงิน, เจ้าของร้านค้า ฯลฯ ก็เรียกตัวเองว่าคอมมิวนิสต์ตามที่เจ้าศักดินากับลูกสมุนตั้งชื่อนั้นให้แก่ผู้คัดค้านหรือไม่พอใจระบบศักดินาเผด็จการ ผู้ตั้งชื่อนั้นให้กิติ ผู้ที่

รับเอาชื่อนั้นมาเรียกตัวเองก็ดี ต่างฝ่ายต่างไม่รู้ว่าคอมมิวนิสต์คืออะไร เองเกลส์ก็เป็นถึงลูก
เศรษฐีส่วนมาร์กซ์ก็เป็นลูกทนายความมีรายได้มาก และเพิ่งจบปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัย
เบอร์ลิน (เดิมเรียนที่บอนน์) และแต่งวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปรัชญากรีกแห่งสำนักอีพิคุรัส”
(EPICURUS) อันเป็นสำนักที่สอนว่าความสุขแห่งชีวิตอันเป็นจุดหมายปลายทางนั้นจะต้อง
ดำเนินไปภายใต้ศีลธรรม, ความอดกลั้น, ศักดิ์ศรี, และการพัฒนาทางวัฒนธรรม มาร์กซ์
เป็นสานุศิษย์ปากซ้ายของศาสตราจารย์ “ฮีเกิลส์” ซึ่งสมัยนั้นถือกันว่าเป็นปรัชญาแบบฉบับ
ของเยอรมัน มาร์กซ์มิใช่มีเมียเป็นสามัญชนหากได้แต่งงานกับสตรีแห่งตระกูลเจ้าศักดินา ชื่อ
“เจนนิฟอนเวสต์ฟาเลน” มาร์กซ์กับเมียต้องการต่อสู้เพื่อระบบสังคมที่ดีกว่าระบบศักดินา
จึงถูกหาจากพวกศักดินาว่าเป็นคอมมิวนิสต์แล้วเนรเทศไปอยู่นอกประเทศ ฝ่ายสันนิบาต
กรรมกรเยอรมันในเบลเยียม, ในอังกฤษ และในฝรั่งเศสนั้นก็ถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์
อยู่แล้ว ทั้งๆที่พวกเขาก็ไม่รู้ว่าคอมมิวนิสต์คืออะไร แต่เมื่อถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ก็
เป็นกัน ทั้งนั้นพวกเขาจึงขอร้องให้มาร์กซ์กับเองเกลส์ช่วยกันคว่ำโทษฐานที่เขาคือเป็น
หลักนำการปฏิบัติ ครั้นแล้วมาร์กซ์กับเองเกลส์ก็ได้ร่างแถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์
ค.ศ. ๑๘๔๗ ขึ้นซึ่งสันนิบาตกรรมกรเยอรมันถือเป็นหลักนำแล้วแพร่หลายเข้ามาในดินแดน
เยอรมัน นี่ก็เป็นตัวอย่างแห่งการพูดพล่อย ๆ ของพวกศักดินาเยอรมันที่เหวี่ยงหาว่าคนที่ไม่
พอใจระบบตนเป็นคอมมิวนิสต์ ตนก็รับผลเองคือได้คอมมิวนิสต์ขึ้นมาจริง ๆ ครั้นแล้ว
คอมมิวนิสต์เยอรมันสมัยนั้นก็จับอาวุธทำการต่อสู้ระบบศักดินาที่เมืองโคโลญใน ค.ศ. ๑๘๔๘
ขบวนคอมมิวนิสต์เยอรมันพ่ายแพ้ แต่พวกก้าวหน้าที่ต้องการให้เยอรมันเปลี่ยนระบบศักดินา
มาเป็นระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกได้ทำการต่อสู้ทั้งทางสันติและไม่สันติ อันเป็นผลให้
เจ้าศักดินาในดินแดนเยอรมันยอมผ่อนผันให้มีรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยแบบตะวันตก

จากตัวอย่างแห่งการพูดพล่อย ๆ ของพวกศักดินาเยอรมันที่หาว่าคนที่ไม่พอใจ
ระบบนั้นเป็นคอมมิวนิสต์ไปเสียทั้งหมด ก็เท่ากับเป็นการเพิ่มกำลังคนให้คอมมิวนิสต์โดย
คอมมิวนิสต์อยู่เฉย ๆ ก็ได้มา ในรัสเซียสมัยพระเจ้าซาร์ก็เพิ่มกำลังให้คอมมิวนิสต์โดยวิธี
พล่อย ๆ เช่นนั้น ในประเทศจีนสมัยโกวัะมินทั้งก็พูดพล่อย ๆ หาว่าคนไม่พอใจระบบนั้น
เป็นคอมมิวนิสต์ทำให้ผู้ถูกกล่าวหากลายเป็นผู้เห็นใจคอมมิวนิสต์ไป

เมื่อเจ้าศักดินาในดินแดนเยอรมันยอมผ่อนผันให้มีระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกขึ้น แม้จะยังไม่สมบูรณ์แต่ก็ช่วยให้ประเทศและแคว้นต่าง ๆ ในดินแดนเยอรมันได้พัฒนาก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมและการผลิตชีวปัจจัยและเป็นพลังให้เยอรมันชนะฝรั่งเศส ใน ค.ศ. ๑๘๗๐ เมื่อได้สถาปนาจักรภพเยอรมันขึ้นใน ค.ศ. ๑๘๗๑ แล้วระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกในเยอรมันกลับเสื่อมลง โดยไคเซอร์และผู้นิยมได้ผันแปรให้ท่านเป็นราชาธิปไตย ออกนอกเหนือรัฐธรรมนูญยิ่งขึ้น และนำความหายนะมาสู่เยอรมันในการทำสงครามโลกครั้งที่ ๑ ซึ่งเยอรมันเป็นฝ่ายแพ้ คนเยอรมันอดคัดค้านกันมาก ท่านที่เป็นนักศึกษาในเยอรมันย่อมรู้อยู่แล้วว่าภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ ได้มีอภิวัฒน์รุนแรงในเยอรมันเพียงใด ครั้นแล้วมวลราษฎรเยอรมันก็ได้ทำการต่อสู้ได้รัฐธรรมนูญประชาธิปไตยแบบตะวันตกที่เรียกว่า “**รัฐธรรมนูญฉบับไวมา**” ประเทศเยอรมันกำลังดำเนินก้าวหน้าไปตามระบบประชาธิปไตยนั้น ก็เกิดมีระบบนาซีซึ่งนำเยอรมันสู่สงครามโลกครั้งที่ ๒ ทำให้เยอรมันพ่ายแพ้เสียหายยับเยิน เสรีสงครามโลกครั้งที่ ๒ แล้ว มวลราษฎรในดินแดนเยอรมันตะวันตกได้รวมกันเป็นพลังเรียกร้องระบบประชาธิปไตยซึ่งสัมพันธ์มิตรผู้ยึดครองจำต้องยินยอมให้มวลราษฎรเยอรมันตะวันตกสถาปนาดินแดนของตนเป็นสหพันธรัฐมีระบบประชาธิปไตยแบบยุโรปตะวันตก สหพันธรัฐนี้ก็พัฒนาก้าวหน้าในการอุตสาหกรรมและการผลิต การเศรษฐกิจและการเงินของเยอรมันเข้มแข็งมั่นคงตามที่เราเห็นกันอยู่ ต่างกันมากกับสมัยภายใต้ระบบเผด็จการนาซีที่คนเยอรมันอดคัดค้าน

ส่วนประเทศอื่น ๆ ในยุโรปตะวันตกนั้น พลังใหม่ที่ก้าวหน้าได้ต่อสู้กับพลังศักดินาเก่าโดยใช้วิธีสันติบ้างไม่สันติบ้างเพื่อจะได้ระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตก พวกเจ้าศักดินาในประเทศเหล่านั้นก็ดิ้นรนเหนียวรั้งอยู่ตลอดมาในระยะเวลาหลายสิบปีนับตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ ๑๙ แต่ในที่สุดเมื่อเห็นว่าถ้าขึ้นดิ้นรนอยู่ต่อไประบบศักดินาของตนก็จะถูกโค่นล้มอย่างถอนราก ฉะนั้นเพื่อรักษาส่วนที่ควรรักษาระบบเดิมไว้ได้บ้างจึงได้ผ่อนผันให้มวลราษฎรในประเทศของตนได้ระบบประชาธิปไตยตามคำเรียกร้องโดยวิธีสันติของมวลราษฎร

ส่วนรัสเซียในสมัยพระเจ้าซาร์นั้น แม้ระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกเกิดขึ้นขึ้นในยุโรปตะวันตกเป็นเวลากว่า ๑๐๐ ปีก็ตาม แต่พระองค์กับพวสนับสนุนก็ยังหลงเข้าใจว่า

ราชวรุสเซียส่วนมากนั้นโง่เขลายังไม่พร้อมที่จะได้การปกครองประชาธิปไตยแม้เพียงขนาดแบบตะวันตก ราชวรุสเซียก็ถูกกดขี่ขูดรีดอย่างหนักตามระบบศักดินาซึ่งได้รับความอึดอัดขัดสนอย่างแสนสาหัส ส่วนพระเจ้าซาร์และเจ้าศักดินาทั้งหลายได้แสวงสุขเกษมสำราญซึ่งในสมัยนั้นถือว่าราชสำนักนั้นหรูหราและฟุ่มเฟือยที่สุดในระบบศักดินาค่ายกัน แม้ว่าราชวรุสเซียส่วนมากยังจะโง่เขลายังไม่เข้าใจเรื่องระบบประชาธิปไตยตะวันตก แต่ตามธรรมชาตินั้นมนุษย์ต้องการปลดปล่อยความทุกข์ยาก ซึ่งแม้จะเป็นพลังที่เจือบอยู่แต่ก็เป็นพลังที่คอยรับการปลดปล่อยความทุกข์ยากซึ่งเมื่อขบวนโคปุลุกรรมขึ้นก็เป็นพลังมหาศาลที่เอาการเอางานจริงจังได้แทนที่จะเจือบอยู่ ดังนั้นจึงได้มีพวกก้าวหน้าในรุสเซียได้มองเห็นพลังสำคัญของราชวรุสเซียที่จะได้สนับสนุนให้เปลี่ยนระบบศักดินารุสเซียมาเป็นระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกขึ้นก่อน ส่วนวิธีที่จะได้ประชาธิปไตยนั้นในระยะแรก ๆ มีหลายขบวนการที่คิดใช้วิธีต่าง ๆ กัน บางขบวนการคิดใช้วิธีเรียกร้องอย่างสันติ บางขบวนการคิดใช้กำลังอาวุธ พระสังฆราชองค์หนึ่งแห่งกรุงเซนต์ปีเตอ์สเบิร์ก (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นเปโตรกราด, ปัจจุบันเป็นเลนินกราด) เห็นว่าถึงเวลาแล้วที่พระเจ้าซาร์จะต้องพระราชทานรัฐธรรมนูญประชาธิปไตย ท่านสังฆราชของคณั้นเห็นว่าต้องใช้วิธีสันติ ท่านจึงป่าวร้องทนายทนายกาให้รวมกำลังกันเดินขบวนไปยังพระราชวังเพื่อทูลเกล้าถวายฎีกาขอพระราชทานรัฐธรรมนูญประชาธิปไตย แต่เมื่อขบวนราษฎรไปถึงหน้าพระราชวังก็ถูกทหารรักษาพระองค์ใช้อาวุธยิงกราดมายังราษฎรซึ่งล้มตายบาดเจ็บไปตาม ๆ กัน ผลจากการที่ไม่พระราชทานรัฐธรรมนูญโดยวิธีสันติจึงทำให้ขบวนส่วนข้างมากที่เรียกเป็นภาษารุสเซียว่า “บอลเชวิก” แห่งพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยใช้วิธีต่อสู้อย่างไม่สันติจึงถูกปราบหลายครั้ง ส่วนพวกก้าวหน้าฝ่ายนายทุนก็พยายามต่อสู้อย่างสันติ พระเจ้าซาร์ก็ยังถือรั้นไม่ยอมให้ประชาธิปไตยแบบตะวันตกจนกระทั่งปลายสงครามโลกครั้งที่ ๑ ราชวรุสเซียได้รับความอึดอัดขัดสนยิ่งขึ้น ฝ่ายก้าวหน้าของนายทุนทนอยู่ต่อไปไม่ได้จึงร่วมกับบอลเชวิกใช้กำลังบังคับให้พระเจ้าซาร์สละราชสมบัติให้พระอนุชา สถาปนาประชาธิปไตยแบบยุโรปตะวันตกขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๑๗ พระอนุชาเห็นท่าไม่ดีก็สละราชสมบัติอีก ครั้นแล้วรัฐบาลซึ่งประกอบด้วยพวกตัวแทนนายทุนก็ได้จัดตั้งรัฐบาลชั่วคราวขึ้น รัฐบาลชั่วคราวก็ไม่สามารถแก้ความขัดสน การอึดอัดขมขื่นของราชวรุสเซียได้ ต่อมาอีกเพียง ๖ เดือน ฝ่ายบอลเชวิกจึงนำราษฎรลุกขึ้นจับอาวุธล้มรัฐบาลชั่วคราวในเดือน

ตุลาคม (ประติทินเการุสเซีย) ค.ศ. ๑๙๑๗ แล้วประกาศสถาปนาระบบสังคมนิยมแบบมาร์กซิสต์ขึ้น การก่อร่างของพระเจ้าซาร์เข้าลักษณะคำพังเพยโบราณของไทยว่า **“เสียน้อย เสียยาก เสียมากเสียง่าย”**

แม้ประเทศในยุโรปตะวันตกบางประเทศจะผ่อนผันโดยสันติให้ราษฎรภายในประเทศของตนได้ประชาธิปไตยแบบตะวันตกก็ดี แต่ไม่ยอมให้ระบบนั้นแก่อาณานิคมหรือเมืองขึ้น ดังนั้นราษฎรในทวีปอเมริกา แอฟริกาและเอเชียที่เป็นอาณานิคมของประเทศยุโรปตะวันตก จึงต้องต่อสู้โดยวิธีไม่สันติเพื่อได้เอกราชและสถาปนาระบบประชาธิปไตยตะวันตกขึ้นหลายแห่ง ถ้าท่านศึกษาในเรื่องนี้คงทราบอยู่แล้ว และจะเห็นได้ว่าสหรัฐอเมริกาซึ่งมีผู้ยกย่องว่าเป็นหัวหน้าค่ายเสรีประชาธิปไตยนั้นก็ใช้วิธีทำสงครามภายในต่อสู้จักรวรรดินิยมอังกฤษ

ส่วนอินเดียในที่ที่ได้เอกราชจากอังกฤษและเอาเยี่ยงประชาธิปไตยตะวันตกมาสถาปนาขึ้น นอกจากมีขบวนการอื่น ๆ ที่ต่อสู้จักรวรรดินิยมอังกฤษอย่างไม่สันติแล้ว ก็มีขบวนการภายใต้มหาत्मคันธีที่ใช้วิธี **“ดีดแพ่ง”** โดยไม่ใช้กำลังอาวุธคือการไม่ยอมร่วมมือในองค์การรัฐ ห้างร้านวิสาหกิจของอังกฤษ ไม่ยอมใช้สิ่งของที่อังกฤษทำขาย ท่านคันธีถูกจับเข้าคุกหลายครั้งซึ่งท่านก็ยอมเสียสละ แม้วิธีของท่านไม่ทำให้เศรษฐกิจบ้านทอนมาก แต่เมื่อเสร็จสงครามโลกครั้งที่ ๒ แล้ว รัฐบาลพรรคกรรมกรของอังกฤษเห็นว่าควรที่ฝ่ายตนจะก่อร่างอยู่ต่อไปก็จะทำให้ขบวนการที่ใช้ความรุนแรงคือขบวนการคอมมิวนิสต์อินเดียที่จะก่อสงครามกลางเมืองอันจะทำให้วิสาหกิจนายทุนของอังกฤษเสียหายหนัก ฉะนั้นเพื่อรักษาระบบทุนของอังกฤษในอินเดียไว้ รัฐบาลอังกฤษจึงผ่อนผันโดยวิธีสันติให้อินเดียได้รับเอกราชและสถาปนาระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกขึ้น

จากอุทาหรณ์ในประวัติศาสตร์ที่ผมกล่าวมาข้างต้นจึงเห็นได้ว่าในยุโรปนั้นระบบประชาธิปไตยโดยวิธีสันติเป็นไปได้โดยเงื่อนไข ๒ ประการคือ ประการที่ ๑ เงื่อนไขฝ่ายราษฎรที่ตกทุกข์ได้ยากพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนทุกข์โดยระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกและมีกองหน้าเป็นขบวนการ มีทัศนะประชาธิปไตยที่ดีถือเป็นหลักนำการปฏิบัติของตน เพราะถ้าเพียงแต่คิด ๆ ว่าอยากได้ระบบประชาธิปไตยแต่ยึดถือทัศนลัทธิที่ไม่ใช่ประชาธิปไตย การปฏิบัติในขั้นสุดท้ายของตนก็จะวกไปสู่ความไม่เป็นประชาธิปไตย ประการที่ ๒ เงื่อนไขฝ่ายผู้กุมอำนาจเศรษฐกิจและการเมืองและผู้กุมอำนาจทางจิตใจของมวลราษฎรว่าจะพร้อมเสียสละ

ผลประโยชน์ของคนให้แก่มวลราษฎรได้มีระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกหรือไม่ เพื่อให้ระบบนั้นสมานกับพลังการผลิตที่พัฒนาขึ้นเพื่อเปลื้องทุกข์ของมวลราษฎร

เงื่อนไขประการที่ ๒ นี้ สำหรับผู้กุมอำนาจที่นับถือธรรมของพระพุทธองค์อย่างแท้จริงโดยไม่ถือแต่เปลือกนอกเพียงให้ขึ้นชื่อนับถือพุทธศาสนาแล้ว ก็มีทางที่จะให้เกิดประชาธิปไตยโดยวิธีสันติได้ พระพุทธองค์ได้ทรงบำเพ็ญเป็นตัวอย่างมาแล้วในการที่พระองค์ ได้ตรัสรู้สัมโพธิญาณ มองเห็นความทุกข์ยากของมนุษย์จึงได้สละความสุขสำราญของพระองค์เข้าทรงบรรพชาเทศนาสั่งสอนให้มนุษย์ปกครองกันโดยสามัคคีธรรมและทรงปกครองคณะสงฆ์ของพระองค์ให้เป็นตัวอย่างแก่ระบบประชาธิปไตย ผู้ที่เคยอุปสมบทหรือเคยศึกษาพระธรรมวินัยย่อมรู้ว่าตามวินัยของสงฆ์ที่ปกครองกันในวัด “ตามฉบับแท้” ของพระพุทธองค์ ซึ่งปรากฏอยู่ในหนังสือวินัยมุข ซึ่งสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสได้ทรงนิพนธ์ไว้ นั้นเป็นระบบประชาธิปไตยเปรียบพร้อมด้วยสามัคคีธรรมโดยแท้ หากในสมัยต่อมา มีผู้ละเมิดคำสอนของพระองค์ ในสมัยพุทธกาลนั้นพระองค์ได้เทศนาโปรดพระราชาบิดา ซึ่งเป็นพระมหากษัตริย์และโปรดกษัตริย์ใหญ่น้อยให้ตั้งอยู่ในศีลสมาธิปัญญา และได้ทรงพระราชทานพระพุทธโฆสาวาทแก่บรรดากษัตริย์ในชมพูทวีปให้ตั้งอยู่ใน “ทศพิธราชธรรม” คือธรรม ๑๐ ประการของราชาธิบดี ซึ่งสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสได้ทรงนำมาวิสันตนาถวายพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ร.ศ. ๑๑๒ (ค.ศ. ๑๘๙๓)

เมื่อพระพุทธศาสนาเข้ามาสู่สยามแล้ว ได้มีพระมหากษัตริย์หลายพระองค์ได้ถือเคร่งครัดในทศพิธราชธรรมและปกครองสยามตามคติประชาธิปไตย โดยขจัดอิทธิพลไสยศาสตร์แห่งคติพราหมณ์ อาทิ พ่อขุนรามคำแหงแห่งกรุงสุโขทัยก็ได้ทรงบำเพ็ญเป็นตัวอย่างที่รับฟังความเดือดร้อนของราษฎร ผู้ใดทุกข์ก็ทูลเกล้าถวายฎีกาซึ่งพระองค์ได้ทรงช่วยแก้ไขทำให้ชาวไทยได้รับความผาสุกสมดังที่ทรงจารึกไว้ในหลักศิลาว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว”

ต่อมาในสมัยที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีนั้นก็มีพระมหากษัตริย์หลายพระองค์ได้เจริญรอยตามพ่อขุนรามคำแหง แต่อิทธิพลไสยศาสตร์ได้แทรกเข้ามาจึงทำให้บางพระองค์สนับสนุนวิธีนั้นของลัทธิพราหมณ์ อันเป็นลัทธิที่ขัดแย้งต่อกติประชาธิปไตยทางพุทธศาสนา ผลก็คือในระหว่างเวลา ๔๑๗ ปี แห่งสมัยอยุธยาที่ท่านที่เคยอ่านพระราชพงศาวดารก็รู้แล้ว

ว่าได้มีการเปลี่ยนพระราชวงศ์หลายพระราชวงศ์และภายในพระราชวงศ์ก็มีการต่อสู้แย่งราชสมบัติระหว่างกัน หมอแมกฟาร์แลนด์ได้สรุปไว้ในหนังสือปทานุกรมของเขาว่า สมัยอยุธยา มีพระมหากษัตริย์ถึง ๓๔ พระองค์ ถ้วนเฉลี่ยองค์ละ ๑๒.๓ ปีเท่านั้น

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์แห่งพระราชวงศ์จักรีนั้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ซึ่งเป็นรัชกาลที่ ๕ ได้ทรงสละพระราชอำนาจหลายประการของพระองค์เพื่อเปิดทางสู่ประชาธิปไตยแบบตะวันตก โดยวิธี “Evolution” หรือ “วิวัฒน์” อย่างสันติ อาทิ ได้ทรงแก้ไขระบบทาสต่อจากที่กษัตริย์สมัยอยุธยาได้แก้ไขไว้บ้างในการให้ทาสได้มีมนุษยภาพมากขึ้นโดยวิธีสันติทีละขั้น ๆ ครั้นแล้วใน ค.ศ. ๑๙๐๕ ก็ได้ทรงประกาศยกเลิกระบบทาสทั้งระบบ พระองค์ได้ทรงเริ่มปรับปรุงระบบสังคมและประเพณีโบราณที่ล้าสมัยหลายอย่าง ผมได้เคยกล่าวไว้ว่า การที่จะมีระบบประชาธิปไตยได้นั้นขบวนการนำก็จะต้องมีทักษะประชาธิปไตยเป็นหลักนำการปฏิบัติและช่วยให้มวลราษฎรมีทักษะเช่นนั้นๆ กัน ในเรื่องนี้รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงเริ่มให้ราษฎรของพระองค์เลิกความเชื่อถือไสยศาสตร์และเลิกมีความเชื่อถือที่ไม่ใช่วิทยาศาสตร์เป็นขั้น ๆ ไป อาทิ มีความปรากฏในพระราชหัตถเลขาถึงเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ มกุฎราชกุมารซึ่งต่อมาเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๖ คือในกาลหนึ่งมกุฎราชกุมารเสด็จประทับที่นครปฐม ทรงเห็นแสงรัศมีแผ่มาจากองค์พระปฐมเจดีย์ (องค์เดิม) มกุฎราชกุมารเห็นเป็นสิ่งที่ศรัทธาจึงทำบุญสมโภชแล้วนำความกราบบังคมทูล รัชกาลที่ ๕ จึงพระราชทานพระราชหัตถเลขาตอบอธิบายว่า ปรากฏการณ์นั้นได้ปรากฏในเจดีย์หลายแห่งแต่ก็เป็นในฤดูฝนซึ่งน้ำฝนอาจจะชะมายังปูนขาวที่ประกอบเจดีย์นั้น มีอีกกรณีหนึ่งคือเมื่อครั้งเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรีสมัยเป็นเจ้าหมื่นไวยวรนาถได้รับแต่งตั้งเป็นแม่ทัพไปปราบฮ่อที่ภูกระวานหลวงพระบางสมัยนั้นอยู่กับสยาม ท่านเจ้าหมื่นได้ไปเฝ้ารัชกาลที่ ๕ ที่วังบางปะอินแล้วเอาผ้าเช็ดหน้าขาวของตนปูขึ้นขอพระราชทานให้พระองค์ประทับพระบาทบนผ้าเช็ดหน้านั้น ทูลว่าจะนำติดตัวไปในกองทัพเพื่อความสวัสดิ์มีชัย รัชกาลที่ ๕ ก็ทรงอนุโลมตามความประสงค์ แต่รับสั่งว่าต่อไปพระองค์จะใช้วิธีใหม่แทนวิธีของเจ้าหมื่นนั้นนั่นคือพระองค์จะเอาเส้นผมของพระองค์ (ซึ่งตามราชาศัพท์เรียกว่าเส้นพระเจ้า) มาบรรจุในยอดธงประจำกองทหาร ให้ถือว่าพระองค์ได้เสด็จไปกับกองทหาร ทั้งนี้เป็นการเลิกวิธีไสยศาสตร์อย่างหนึ่ง ยังมีประเพณีโบราณที่ล้าสมัยบางอย่างที่พระองค์ยกเลิก อาทิเมื่อได้เป็นพระมหากษัตริย์แล้วได้โปรดเกล้า ฯ

ให้ข้าราชการเลิกรื้อวิธีหมอบคลานกราบในการเข้าเฝ้าโดยให้ใช้วิธียืนถวายคำนับ ข้าราชการไทยสมัยนั้นและสมัยต่อมาก็รู้จักกันอยู่ทั่วไป ฝรั่งเศสหลายคนก็เขียนบันทึกไว้เชิดชูพระเกียรติคุณทั้งนี้รัชกาลที่ ๕ จึงทรงวางเบี่ยงทางการมีระบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกโดยทาง "EVOLUTION" หรือวิวัฒน์

การบำเพ็ญพระองค์ของรัชกาลที่ ๕ จึงต่างกับพระเจ้าซาร์นิโกลาสที่ ๒ ที่ได้ทรงฟื้นฟูไสยศาสตร์ที่พระเจ้าซาร์องค์ก่อน ๆ ได้สละไปบ้างแล้ว ผู้ที่ศึกษาประวัติศาสตร์ในระยะเวลานี้เพียง ๕๐ ปีเศษย่อมรู้จักวีรบุรุษผู้เป็นจอมแห่งไสยศาสตร์ที่มีอิทธิพลเหนือพระเจ้าซาร์และพระราชินี ซึ่งราษฎรรุสเซียและเจ้านายขุนนางก็ไม่พอใจพระองค์ ไสยศาสตร์ไม่อาจป้องกันราชวงศ์ "โรมานอฟ" ของพระเจ้าซาร์ให้พ้นจากความต้องการระบบใหม่ที่สามารภแก้ไขความทุกข์ยากของราษฎร

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้า ฯ รัชกาลที่ ๗ แห่งพระราชจักรีวงศ์นั้น ผมได้เขียนไว้ในหนังสือชื่อว่า "บางเรื่องเกี่ยวกับการก่อตั้งคณะราษฎรและระบบประชาธิปไตย" ขอให้ท่านหาเวลาว่างอ่านดูว่าที่คณะราษฎรได้ใช้กำลังทำการยึดอำนาจรัฐเมื่อ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ นั้นก็เพื่อขอพระราชทานรัฐธรรมนูญ ถ้าจะพิจารณาแล้วก็มีภาระกระทำ ๒ ตอน คือตอนที่คณะราษฎรยึดอำนาจในกรุงเทพฯ นั่นเป็นการกระทำที่ใช้อาวุธ ส่วนการขอพระราชทานรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการกระทำโดยสันติซึ่งพระองค์ก็โปรดพระราชทานให้โดยสันติ มีผู้โฆษณาว่าคณะราษฎรไม่เคารพพระมหากษัตริย์ ผมจึงขอให้ท่านทั้งหลายศึกษาปรากฏการณ์ที่ประจักษ์ในประวัติศาสตร์เพียงช่วงเวลา ๔๑ ปีมาแล้วนี้ ท่านก็จะเห็นว่าคณะราษฎรที่ยึดอำนาจรัฐได้เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้น ถ้าไม่ต้องการระบบกษัตริย์แล้วก็มีอำนาจอยู่ในมือประกาศระบบสาธารณรัฐได้ แต่คณะราษฎรยังเคารพในระบบกษัตริย์จึงได้ขอพระราชทานให้พระปกเกล้า ฯ ทรงดำรงเป็นพระมหากษัตริย์ภายใต้ระบบรัฐธรรมนูญต่อไป ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๗๗ พระปกเกล้า ฯ สละราชสมบัติ ถ้าหากคณะราษฎรไม่เคารพในระบบกษัตริย์แล้วก็มีอำนาจอยู่ในมือที่จะประกาศระบบสาธารณรัฐได้ แต่คณะราษฎรก็ได้คัดเลือกเจ้านายพระองค์หนึ่งในพระราชจักรีวงศ์คือพระองค์เจ้าอนันทมเหศวรเสนาบดีผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบในข้อเสนอของรัฐบาลคณะราษฎรอัญเชิญพระองค์เจ้าองค์นั้นเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ รวบรวมเอกสารปรากฏในหลักฐานที่ผมกล่าวไว้ในหนังสือ

ที่พิมพ์ขึ้นเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๑๕ และหลักฐานอื่น ๆ ที่ท่านต้องการสัจจะอาจค้นคว้าได้ ต่อมาเมื่อพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ สวรรคตในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๑๙ ซึ่งขณะนั้นรัฐบาลประชาธิปไตยได้มีเสียงสนับสนุนอย่างมากทั้งในพฤฒสภา (วุฒิสภา) และสภาผู้แทนซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้นมา ถ้าหากรัฐบาลขณะนั้นไม่เคารพระบบกษัตริย์ก็อาจประกาศระบบสาธารณรัฐได้ แต่รัฐบาลขณะนั้นได้เสนอรัฐสภาให้ความเห็นชอบอัญเชิญเจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดชเป็นพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยฉบับ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๑๙

บางคนโฆษณาอ้างเหตุพระปกเกล้าฯ สละราชสมบัติว่าคณะราษฎรไม่เคารพระบบกษัตริย์ แต่ผมได้กล่าวแล้วข้างบนนี้ซึ่งท่านจะเห็นได้ว่าคณะราษฎรปรารถนาจะระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เมื่อพระองค์ท่านทรงสละราชสมบัติก็อัญเชิญเจ้านายในพระราชจักรีวงศ์ขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ต่อไป เรื่องนี้ผมได้เขียนไว้ในหนังสือเล่มที่อ้างข้างบนนี้ ผมขอคัดความตอนหนึ่งมาอ่านให้ท่านฟังดังต่อไปนี้

“การสละราชสมบัติของพระปกเกล้าฯ นั้น พระองค์ได้ทรงขเจงไว้ในเอกสารสละราชสมบัติแล้วว่าพระองค์ไม่ทรงเห็นด้วยกับรัฐบาลสมัยนั้นอย่างไรบ้าง รัฐบาลได้พยายามที่จะกราบบังคมทูลชี้แจงข้อข้องพระทัยของพระองค์ จึงได้แต่งตั้งเจ้าพระยาศิริธรรมาธิเบศร์ รัฐมนตรีในรัฐบาลนั้น ซึ่งเคยเป็นเสนาบดีของพระองค์มาก่อนให้เป็นตัวแทนรัฐบาลไปกราบบังคมทูล แต่พระองค์ก็ได้ตัดสินใจพระทัยสละราชสมบัติ

มีผู้วิจารณ์ว่าพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ไม่ควรสละราชสมบัติเพราะพระองค์ไม่ทรงต้องรับผิดชอบอย่างใดในการลงพระปรมาภิไธยตามที่รัฐบาลเสนอมา ข้าพเจ้าตอบผู้วิจารณ์ว่ารัฐบาลสมัยนั้นก็เสียตายเป็นอย่างยิ่งที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ทรงสละพระราชสมบัติ แต่ถ้าคิดทางท่านพระองค์แล้ว เราก็ควรเคารพสักการะพระองค์ท่านที่มีพระราชประสงค์รักษาศักดิ์ศรีแห่งราชชาติตียะไว้ คือเมื่อทรงเห็นว่ารัฐบาลสมัยนั้นทำการไม่ถูกต้องด้วยพระราชประสงค์ พระองค์ก็ทรงสละความสุขสำราญส่วนพระองค์ในการสละราชสมบัติยิ่งกว่าจะต้องลงพระปรมาภิไธยในเรื่องที่ขัดต่อความบริสุทธิ์ใจของพระองค์ ดังนั้นปวงชนชาวไทยต้องเคารพสักการะ และเทอดพระเกียรติ ศักดิ์ศรีอันสูงยิ่งของพระองค์ไว้ชั่วกาลนาน”

ผมได้ยกอุทาหรณ์ในประวัติศาสตร์เกี่ยวกับหัวข้อที่ท่านต้องการทราบมาแสดงเป็นเวลานานพอสมควรแล้ว จึงขอยุติปาฐกถาไว้เพียงนี้

บทความพิเศษของนายปรีดี พนมยงค์

(จากหนังสือบางเรื่องเกี่ยวกับการก่อตั้งคณะราษฎรและระบบประชาธิปไตย)

ยังมีหลายคนเข้าใจผิดระบบประชาธิปไตยในประเทศไทย ซึ่งได้ตั้งต้นโดยการอภิวัฒน์ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ แล้วก็ดำเนินต่อมาจนทุกวันนี้ ข้าพเจ้าจึงขอทำความเข้าใจว่าคำว่า “ประชาธิปไตย” นั้นหมายถึง “การปกครองโดยราษฎร” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า “DEMOCRACY” ดังที่ประธานาธิบดีลินคอล์นได้ให้วิเคราะห้ศัพท์ไว้อย่างครบถ้วนว่าเป็นการปกครอง “The government of the people, by the people, for the people” แปลว่า “รัฐบาลของราษฎร, โดยราษฎร, เพื่อราษฎร,

คณะราษฎรได้มีเจตนาและปฏิบัติตามอุดมคติดังกล่าวนี้ ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราวฉบับ ๒๗ มิถุนายน ๒๔๗๕ และรัฐธรรมนูญฉบับ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ แล้ว แต่ในระยะหัวต่อซึ่งจำเป็นต้องมีบทเฉพาะกาลชั่วคราวที่จะต้องเปลี่ยนระบบเก่าที่มีมาแต่โบราณกาลให้เข้าสู่ระบบประชาธิปไตยก่อน

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ คณะราษฎรได้ปฏิบัติตามคำมั่นที่ให้ไว้แก่ราษฎรเพื่อให้ราษฎรมีสติธิประชาธิปไตยสมบูรณ์ ดังนั้นผู้แทนราษฎรประเภท ๒ ซึ่งส่วนมากเป็นสมาชิกคณะราษฎรจึงได้ร่วมมือกับผู้แทนราษฎรประเภท ๑ ซึ่งได้รับเลือกโดยตรงจากราษฎรจัดร่างรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์ขึ้น ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลได้ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ แทนฉบับ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕

รัฐธรรมนูญฉบับ ๙ พฤษภาคม ๒๔๘๙ ได้ให้สิทธิประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ที่สุดแก่ปวงชนชาวไทย คือ มาตรา ๑๓ ให้มีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนาหรือลัทธินิยมใด ๆ มาตรา ๑๔ ให้เสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกาย เกษตนา ทรัพย์สิน การพูด การเขียน การพิมพ์การโฆษณา การศึกษาอบรม การชุมนุมสาธารณะ การตั้งสมาคม การตั้งคณะพรรคการเมือง การอาชีพ แม้มีข้อกำหนดภายใต้บังคับแห่งกฎหมายนั้นก็ไม่ล่วงล้ำสิทธิประชาธิปไตย คือเพียงกำหนดให้อยู่ในความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมของประชาชน ดังนั้นหนังสือพิมพ์จึงออกกันแพร่หลาย พรรคการเมืองก็ตั้งกันได้อย่างแพร่หลายโดยไม่จำกัดความนิยมลัทธิการเมืองของพรรคนั้น ๆ

รัฐสภาซึ่งประกอบด้วยวุฒิสภา (SENATE) และสภาผู้แทนสมาชิกของทั้งสองสภาเป็นได้โดยการเลือกตั้ง มิใช่โดยการแต่งตั้ง คือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนให้ราษฎรลงคะแนนออกเสียงโดยตรงและลับ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนออกเสียงโดยทางอ้อมและทางลับซึ่งเป็นหลักที่นิยมกันทั่วไปซึ่งเรียกกันว่าการลงคะแนนสองชั้น คือราษฎรลงคะแนนทั้งตัวแทนของตน (ซึ่งอาจเป็นสมาชิกสภาผู้แทน) มาขึ้นหนึ่งก่อน แล้วตัวแทนของราษฎรลงมติเลือกวุฒิสมาชิกอีกชั้นหนึ่ง

ครั้นต่อมาเมื่อวันที่ ๘ พ.ย. ๒๔๙๐ ได้เกิดมีรัฐประหารยกเลิกระบบประชาธิปไตยสมบูรณ์ที่สถาปนาขึ้นตามรัฐธรรมนูญฉบับ ๙ พฤษภาคม ๒๔๘๙ คณะรัฐประหารได้ตั้งระบบการเมืองขึ้นใหม่โดยรัฐธรรมนูญฉบับ ๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ ซึ่งมีฉายาว่า “รัฐธรรมนูญใต้ตุ้ม” เพราะผู้ทำรัฐประหารได้แถลงว่าฝ่ายตนได้แอบร่างรัฐธรรมนูญแล้วเก็บซ่อนไว้ที่ใต้ตุ้ม ตามระบบของคณะรัฐประหารนั้นรัฐสภาประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทน วุฒิสมาชิกเป็นผู้ที่พระมหากษัตริย์ทรงเลือกตั้งมีจำนวนเท่าสมาชิกสภาผู้แทน แต่ในทางปฏิบัติได้มีข้อกำหนดไว้ว่า พระบรมราชโองการใดอันเกี่ยวกับราชการแผ่นดินต้องมีรัฐมนตรีคนหนึ่งลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ดังนั้นรัฐบาลของคณะรัฐประหารนั่นเองเป็นผู้ตั้งวุฒิสมาชิก พระมหากษัตริย์เพียงลงพระปรมาภิไธยตามคำแนะนำของรัฐบาล ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนนั้นแม้ราษฎรเป็นผู้เลือกตั้ง แต่ระบบใหม่ได้กำหนดอายุผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปี ซึ่งต่างกับรัฐธรรมนูญฉบับ ๙ พฤษภาคม ๒๔๘๙ ที่กำหนดไว้เพียง ๒๓ ปีตามกฎหมายเลือกตั้ง เพื่อเปิดโอกาสให้คนรุ่นหนุ่มมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้เป็นจำนวนมาก ส่วนเสรีภาพในการตั้งพรรคการเมืองนั้นรัฐธรรมนูญใต้ตุ้มได้ตัดออกไป และยังมีข้อบัญญัติอีกหลายประการรวมทั้งการฟื้นฟูระบบอภิรัฐมนตรีของสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าระบบที่เกิดขึ้นจากรัฐประหาร ๘ พ.ย. ๒๔๙๐ นั้นเป็นอีกระบบหนึ่งต่างหากจากระบบประชาธิปไตยของคณะราษฎร แม้ว่าในคณะรัฐประหารมีผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิกคณะราษฎร แต่เขาได้ปลีกตนออกไปจากส่วนรวมของคณะราษฎร ไปร่วมกับบุคคลที่มีทรรศนะตามระบบการเมืองของคณะรัฐประหารนั้น ดังนั้นหน้าที่ของคณะราษฎรที่จะต้องรับผิดชอบต่อราษฎรตามวัตถุประสงค์ของคณะราษฎรจึงถูกคณะรัฐประหารนั้นระงับลงทั้งในทางนิตินัย และในทางพฤตินัย ซึ่งตั้งแต่ครั้งกระนั้นเป็นต้นมาไม่อาจกระทำการใดๆ ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

ของคณะราษฎรได้ ต่อจากนั้นมาความรับผิดชอบในการดำเนินกิจการบ้านเมืองจึงตกอยู่กับคณะรัฐประหารนั้น และรัฐบาลต่อ ๆ มาอันสืบเนื่องจากผลของคณะรัฐประหารนั้น

บางคนเคยมาถามข้าพเจ้าถึงการที่ระบบประชาธิปไตยของไทยต้องล้มลุกคลุกคลานในระยะหลัง ๆ นี้ โดยเอาเรื่องมาพัวพันกับคณะราษฎรนั้น ข้าพเจ้าก็ได้ชี้แจงว่าแม้ภายในคณะราษฎรจะได้มีการขัดแย้งกันในบางขณะแต่ในที่สุดคณะราษฎรเป็นส่วนรวมก็ได้ร่วมมือกับสมาชิกสภาผู้แทนที่ราษฎรเลือกตั้งขึ้นมานั้นสถาปนาระบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ตามรัฐธรรมนูญฉบับ ๙ พฤษภาคม ๒๔๘๙ ส่วนการที่ภายหลัง ๘ พ.ย. ๒๔๙๐ ได้มีระบบการเมืองโดยรัฐธรรมนูญและแก้ไขรัฐธรรมนูญ ๑๐ ครั้งนั้นมิใช่เป็นเรื่องของคณะราษฎรเลย จึงขอให้ผู้ที่มิใช่เป็นธรรมได้แยกเหตุการณ์ของคณะราษฎรออกจากของคณะรัฐประหารและที่สืบจากคณะรัฐประหารและซึ่ง “คณะปฏิวัติ” ได้กล่าวอย่างเปิดเผยถึงระบบเผด็จการที่คณะนั้น ๆ ใช้ปกครองประเทศไทย จึงไม่ควรที่จะมีผู้เข้าใจผิดว่าเป็นประชาธิปไตย

บางคนโฆษณาเยาะเย้ยว่ารัฐธรรมนูญฉบับวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๔๙๒ เป็นประชาธิปไตยที่สุดในการบรรดารัฐธรรมนูญไทย พวกโฆษณาเหล่านี้อาจเทียบรัฐธรรมนูญฉบับนี้กับรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ที่ตราขึ้นภายหลังรัฐประหาร ๘ พ.ย. ๒๔๙๐

ชนรุ่นใหม่ที่สนใจระบบรัฐธรรมนูญของประเทศไทยควรนำรัฐธรรมนูญทุก ๆ ฉบับมาเทียบกันดูให้ละเอียดถี่ถ้วนว่าระบบรัฐธรรมนูญฉบับใดมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยมากที่สุดในความหมายของคำว่า “ประชาธิปไตย” (Democracy)

รัฐธรรมนูญฉบับ ๙ พฤษภาคม ๒๔๘๙ กำหนดอายุผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นพลตสมาชิกไว้ไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปี และสมาชิกสภาผู้แทนไม่ต่ำกว่า ๒๓ ปี แต่รัฐธรรมนูญฉบับ ๒๓ มีนาคม ๒๔๙๒ กำหนดอายุผู้เป็นสมาชิกวุฒิสภาไว้ไม่ต่ำกว่า ๔๐ ปี และผู้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปี ซึ่งไม่มีรัฐธรรมนูญใดในโลกกำหนดอายุผู้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรไว้สูงขนาดนั้น ทั้งนี้เป็น การตัดสินใจที่ผิดที่ชนรุ่นใหม่นั้นซึ่งหลายคนมีอายุไม่ถึง ๓๐ ปี แต่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนตามรัฐธรรมนูญฉบับ ๙ พฤษภาคม ๒๔๘๙ ชนรุ่นใหม่ของสมัยนั้นเห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับ ๒๓ มีนาคม ๒๔๙๒ ไม่เป็นประชาธิปไตยเพราะต้องการให้สิทธิแก่ชนที่มีอายุมากกว่าชนรุ่นใหม่นั้น ชนรุ่นใหมหลายคนทราบดีว่าประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญที่มีอยู่ว่า “พระราชอำนาจที่ทำอะไร

“ไม่ผิด” (The King can do no wrong) นั่นก็เพราะพระองค์มิได้ทรงทำอะไรโดยพระองค์เอง คือเพียงทรงลงพระปรมาภิไธยตามที่รัฐบาลเสนอมาซึ่งพระองค์เห็นชอบด้วยเท่านั้น ผู้ที่ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการและคณะของเขาคือผู้ทำการนั้น ๆ ถ้าพระราชพิธีองค์ใดทรงทำการใดด้วยพระองค์ ก็ต้องทรงรับผิดชอบ รัฐธรรมนูญอังกฤษปัจจุบันและรัฐธรรมนูญไทย ซึ่งคณะราษฎรได้ขอพระราชทานนั้นไม่ประสงค์ให้พระมหากษัตริย์ต้องทรงรับผิดชอบเพราะมีการกระทำของพระองค์ แต่รัฐธรรมนูญฉบับ ๒๓ มีนาคม ๒๔๗๒ ได้เขียนความทำให้ผู้อ่านหลงว่าพระมหากษัตริย์ทรงเลือกและแต่งตั้งวุฒิสมาชิกด้วยพระองค์เอง แต่มีขมวดไว้ว่า **“ประธานองคมนตรี”** เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ฟังดูคล้าย ๆ ว่าพระมหากษัตริย์ทรงเลือกและแต่งตั้งวุฒิสมาชิกด้วยพระองค์เอง หากแต่ประธานองคมนตรีย่อมรับผิดชอบในการกระทำนั้นของพระองค์ ชนรุ่นใหม่นั้นอ่านออกถึงกลวิธีการเมืองนี้ เพราะมองดูทางปฏิบัติในขณะที่ประกาศรัฐธรรมนูญฉบับนั้นว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชยังทรงพระเยาว์อยู่ ซึ่งมีคณะองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ฉะนั้นในทางปฏิบัติสมัยนั้นก็องคมนตรีนั่นเองเป็นผู้เลือกและแต่งตั้งวุฒิสมาชิก วิธีให้อำนาจแก่คณะองคมนตรีนั้น อาจสืบเนื่องจากทฤษฎีของบางท่านที่บอกเล่าให้ชนรุ่นใหม่บางคนถึงการที่พระปกเกล้า ๆ ได้ทรงพระราชทานให้คณะกรรมการองคมนตรีมีการพิจารณาอภิปรายปัญหาบางเรื่องทำนองการอภิปรายในรัฐสภา ซึ่งเป็นขั้นแรกที่จะพระราชทานรัฐธรรมนูญ การที่ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนอง ๆ การเลือกและแต่งตั้งวุฒิสมาชิกนั้นเป็นวิธีการใหม่ที่ปรากฏขึ้นในโลกแห่งระบบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ แต่จะมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยยิ่งกว่าวิธีที่ทำกันมาในโลกนั้นอย่างใดนั้นก็สุดแท้แต่ผู้ศึกษาระบบรัฐธรรมนูญอย่างถี่ถ้วนจะวินิจฉัย.

เล่มต่อไป

“เค้าโครงการเศรษฐกิจ กับ พระบรมราชวินิจฉัย”

โปรดเรียกหา

“ท น า ย จ ำ า เ ปี น”

สารคดีการเมือง ที่ทันต่อเหตุการณ์บ้านเมือง และของโลก

■ ท่านอ่านหนังสือเหล่านี้หรือยัง

■ ด้ายังโปรดหามาอ่านด่วน

- △ “ชีวิตและงานของ คร. ปรีดี พนมยงค์”
- △ “ศิษย์อาจารย์”
- △ “ข้อเท็จจริงบางประการเกี่ยวกับท่านปรีดี พนมยงค์”
- △ “เมื่อรัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์ ลี้ภัย ฯ”
- △ “จากกรุงเทพ ฯ ถึงปักกิ่ง”
- △ “การต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมของท่านปรีดี ฯ”
- △ “เมื่อรัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์ ลี้ภัย ฯ”
- △ “ประวัติรัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์”
- △ “เผชิญวิกฤตทางการเมือง”
- △ “จากปารีส ถึงกรุงเทพ ฯ”
- △ “ท่านปรีดี ฯ กับข้อหาคอมมิวนิสต์”
- △ “คุยกับท่านปรีดี ฯ”
- △ “หาคู ๑-๒”
- △ “แถลงการณ์ของนายปรีดี ฯ และคำเตือนสติผู้รักชาติ”

เล่มต่อไป “เค้าโครงการเศรษฐกิจ กับ พระบรมราชวินิจฉัย” กำลังออกติดตามมา

พิมพ์ที่ประกัษการพิมพ์ ๑๐๐ ตรอกบ้านหล่อ ถนนวิสุทธิกษัตริย์ กรุงเทพมหานคร

นายประกัษ ศิริบัณฑิตกุล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๖ โทร. ๘๒๐๒๘๑